

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PSSE W RACIBORZU ZA ROK 2022

**Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu raciborskiego za 2022 rok**

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Raciborzu
Karina Talabska**

(pieczęćka i podpis)

Racibórz, dnia 03.02.2023 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Raciborzu

**Tel. 32 459 41 32
Faks 32 459 41 31**

**ul. Batorego 8
47-400 Racibórz**

**<https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>
psse.raciborz@sanepid.gov.pl**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
I.EPIDEMIOLOGIA	6
I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi	6
I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	10
I.2.1 Covid-19 (zakażenia SARS-CoV-2)	10
I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe	10
I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: ospa wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra	11
I.2.4. Gruźlica	12
I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych	13
I.4. Nadzór nad stacjonarnymi placówkami medycznymi	14
I.5. Działalność Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych	15
I.6. Nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego oraz prywatnymi gabinetami	15
II.HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA	16
II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia	16
II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej	19
II.3. Jakość zdrowotna wody do kąpieli i rekreacji	20
II.4. Obiekty użyteczności publicznej	21
II.4.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne	21
II.4.2. Baseny kąpielowe	22
II.4.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym	22
II.4.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu	23
II.4.5. Infrastruktura kolejowa i drogowa.....	23
II.5. Interwencje	23
III.HIGIENA ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	24
III.1. Zadania realizowane w 2022 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych	24
III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX	26
III.3. Współpraca z innymi organami kontroli	26
III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	28
III.5. Ocena sposobu żywienia	28
IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	31
IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania	31
IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego	32
IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach	32
IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie	32
IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych	33

IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży	33
IV.7. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w placówkach nauczania i wychowania	34
IV.8. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych	34
IV.9. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli	35
V. HIGIENA PRACY	36
V.1. Realizacja zadań w 2022 r.	36
V.2. Charakterystyka obszaru działania	36
V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy	37
V.4. Choroby zawodowe	38
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	40
VI.1. Zadania realizowane w 2022 r.	40
VI.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plany zagospodarowania przestrzennego gmin.	40
VI.3. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”	40
VI.4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	41
VI.5. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach	42
VI.6. Współpraca z innymi organami	43
VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	44
VII.1. Programy krajowe	44
VII.1.1 „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	44
VII.1.2 Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	44
VII.1.3 „Bieg po zdrowie”	44
VII.1.4 „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	45
VII.1.5 „Czyste powietrze wokół nas”	45
VII.2. Programy wojewódzkie	45
VII.2.1. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”	45
VII.2.2. „Podstępne WZW”	45
VII.2.3. „Znamię! Znam je?”	45
VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”	45
VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	46
VII.3. Interwencje nieprogramowe	46
VII.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu.....	46
VII.3.2. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach (18 listopada).....	46

VII.3.3. Akcja informacyjno-edukacyjna ph. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny" w powiecie raciborskim	46
VII.3.4. „Bezpieczne wakacje 2022”	47
VII.3.5. „Brązowo, ale czy zdrowo?”	47
VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Dopalacze - Wypalacze „groźne narkotyki”	47
VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”	47
VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami	48
VII.3.9. Wybieraj bezpieczną żywność.....	48
VII.3.10. Promocja szczepień ochronnych, w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” „Europejski tydzień szczepień”	49
VII.3.11. Kampania „Szczepimy się”	49
VII.3.12 Akcja informacyjno – edukacyjna pt. „Wirusoochrona”	49
VII.3.13. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci	49
VII.3.14. Pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków	50
WNIOSKI	51

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania działa w oparciu o zapisy Ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z właściwością miejscową Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Misją państwowej inspekcji sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podjęte działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego na podległym terenie poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Niniejsze opracowanie stanowi przedstawienie wszystkich działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu raciborskiego w 2022 r. na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

I. EPIDEMIOLOGIA

I.1. Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi

**ANALIZA PORÓWNAWCZA ZACHOROWAŃ w latach 2021/2022
niektórych chorób zakaźnych na terenie powiatu raciborskiego**

Nie odnotowano zachorowań na:	Jednostka chorobowa	Zapadalność na 100 000		Wzrost lub spadek zapadalności w stosunku do 2021r. w %
		2021	2022	
Dur brzuszny, Błonicę, Botulizm, Czerwonkę, Ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat,	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	26,18	13,94	-46,75
	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – Ogółem	0	03,98	-
	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	91,61	85,65	-6,50
	Płonica	18,70	38,84	+107,70
	Ospa wietrzna	291,67	488,03	+67,32
	Różyczka	0	0,99	-
	Krztusiec	0,93	0	-
	WZW B (ostre i przewlekłe)	0,93	1,99	+113,97
	WZW C (ostre i przewlekłe)	2,80	0,99	-64,64
	Świnka	0	2,98	-
	Zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej (ogółem)	148,64	274,89	+84,94
	Borelioza	63,57	58,76	-7,56
	Giardioza (Lamblioza)	0	2,98	-
	Grypa – ogółem wg MZ-55	10947,93	15964,82	+45,81
	Gruźlica	10,28	11,95	+16,24
	COVID-19	6219,50	6541,70	+5,18
Dur rzekomy	0,93	0	-	

Jak wynika z powyższej tabeli – sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych przedstawiała się w następujący sposób:

1. Od wielu lat nie odnotowano zachorowań na:

- dur brzuszny,
- błonicę,
- botulizm,
- czerwonkę,
- ostre porażenie wiotkie u dzieci do -14 lat.

2. W 2022 nie stwierdzono duru rzekomego (w 2021 – 1 przypadek).

3. Wzrost zapadalności w odniesieniu do 2021 roku zaobserwowano w przypadku następujących chorób:

- covid-19,
- płonica (szkarlatyna),
- grypa,
- ospa wietrzna,
- wirusowe zapalenie wątroby typu B (przewlekłe),
- zakażenia jelitowe o etiologii wirusowej,
- gruźlica.

4. Spadek zapadalności w odniesieniu do roku 2021 wystąpił w przypadku:

- zatruc pokarmowych pałeczką salmonella,
- boreliozy,
- wirusowego zapalenia wątroby typu C (przewlekłe),
- biegunek i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

W roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec, stwierdzono pojedyncze przypadki różyczki, choroby meningokokowej, oraz malarii i dengi (chorób przenoszonych przez komary w tropikalnych częściach świata).

Najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi pod względem liczbowym w powiecie raciborskim w roku 2021 były: grypa i infekcje grypopodobne (wzrost zapadalności w stosunku do 2021 o +45,81%) oraz COVID-19 (wzrost zapadalności o +5,18%).

W porównaniu z rokiem 2021 stwierdzono dalsze wzrosty zapadalności w przypadku zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej (wzrost o +84,94%) oraz ospy wietrznej (wzrost o +67,32%), nieznacznie wzrosła zapadalność gruźlicy (+16,24%).

W pozostałych jednostki chorobowych odnotowano spadki zapadalności.

Sytuację epidemiologiczną, pod względem liczby zachorowań, jak również wskaźników zapadalności w okresie 5-letnim można zaobserwować w poniższym zestawieniu.

**ZESTAWIENIE ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE
w latach od 2018 do 2022
na terenie powiatu raciborskiego**

Lata		2018		2019		2020		2021		2022	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Liczba ludności		101 478		108 918		107 926		106 970		100 402	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodob. zakaźnym pochodzeniu (A09)	Ogółem	109	107,4	164	150,6	95	88,02	98	91,61	86	85,65
	W tym dzieci do lat 2	30	29,6	21	19,3	8	7,41	18	16,83	18	17,92
Gruźlica ogółem		26	25,6	11	10,1	9	8,34	11	10,28	12	11,95
Krzusiec		2	1,97	3	2,75	4	3,71	1	0,93	-	-
Płonica		50	49,3	69	63,35	24	22,24	20	18,70	39	38,84
Tężec		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroba meningokokowa		-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,99
COVID-19		-	-	-	-	3972	3680,3	6653	6219,5	6568	6541,7
Ospa wietrzna		220	216,8	918	842,8	277	256,66	312	291,67	490	488,03
Odra		-	-	3	2,75	-	-	-	-	-	-
Różyczka		2	1,97	2	1,83	2	1,85	-	-	1	0,99
WZW A		1	0,98	2	1,83	-	-	-	-	-	-
WZW B przewlekłe i BNO		17	16,7	5	4,59	2	1,85	1	0,93	2	1,99
WZW C przewlekłe		17	16,7	12	11,01	3	2,78	3	2,80	1	0,99
Denga		-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,99
Legioneloza		1	0,98	-	-	-	-	-	-	-	-
Malaria		1	0,98	-	-	-	-	-	-	1	0,99

EPIDEMIOLOGIA

Lata Jednostka chorobowa		2018		2019		2020		2021		2022	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Zapalenie przyusznicy		5	4,92	8	7,34	2	1,85	-	-	3	2,98
Grypa i zachorowania podejrzania zachorowań		22569	22240,3	7823	7182,5	16112	14928,7	11711	10947,9	16029	15964,8
Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem		3	2,95	6	5,50	4	3,71	-	-	2	1,99
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – Ogółem (A05.9)		24	23,65	38	34,8	19	17,60	-	-	4	3,98
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe		19	18,7	36	33,1	25	23,16	28	26,18	14	13,94
Wirusowe zakażenia jelitowe	Ogółem	472	465,1	418	383,7	101	93,58	159	148,64	276	274,89
	W tym dzieci do lat 2	162	159,6	151	138,6	29	26,87	73	68,24	79	78,68
Róża		48	47,3	83	76,2	40	37,06	41	38,33	55	54,77
Lamblioza		2	1,97	1	0,92	2	1,85	-	-	3	2,98
Pokąsania przez zwierzęta(szcz.)		10	9,85	15	13,7	2	1,85	7	6,74	13	12,94
Borelioza z Lyme		116	114,3	83	76,2	68	63,01	68	63,57	59	58,76

A- Liczba zachorowań

B- Wskaźnik zapadalności na 100 tys. ludności

I.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

I.2.1. Covid-19 (zakażenia SARS-CoV-2)

Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2022 wystąpiły 6568 przypadki zachorowań na COVID -19, z czego 321 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby zmarło 84 mieszkańców powiatu (w roku 2021 zmarły 422 osoby). Do wszystkich przypadków zgłoszonych przez placówki opieki medycznej sporządzono w systemie SEPIS wywiady epidemiologiczne.

Koronawirus cały czas mutuje, w efekcie powstaje bardzo wiele wariantów. Większość z nich ginie, jednak część potrafi zdominować swoje środowisko. W roku 2022 wariant Omikron był odpowiedzialny za wzrosty zachorowań i przedłużenie trwającej pandemii w Polsce.

Wariant Omikron (B.1.1.529) po raz pierwszy został opisany w listopadzie 2021 r., gwałtownie rozprzestrzenił się po całym świecie i szybko stał się dominującym wariantem koronawirusa. W Polsce do zwiększenia liczby zachorowań wywołanych omikronem doszło na przełomie stycznia/lutego 2022 r. Omikron szybko zaczął się dzielić na subwarianty i pod koniec roku 2022 wysuwającym się na prowadzenie, jako przyczyna zachorowań na COVID-19, był subwariant BA.5. W porównaniu z innymi subwariantami omikrona, BA.5 charakteryzuje się wyższą zakaźnością jednak przebieg zakażenia jest łagodniejszy.

Doniesienia naukowe wskazują na mniejszą skuteczność dostępnych szczepień w zapobieganiu zarażeniu BA.5 niż innymi wariantami koronawirusa, natomiast nadal wysoka pozostaje ochrona przed ciężkim zachorowaniem i śmiercią. Według doniesień środowisk medycznych z różnych krajów, subwariant BA.5 częściej atakuje górne drogi oddechowe, a rzadziej powoduje infekcję płuc.

W związku z trwającą pandemią SARS-CoV-2 PSSE w Raciborzu przekazywała informacje w ramach krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych zgodnie z procedurą operacyjną EWRS. Do końca roku 2022 zgłoszono w systemie SEPIS 35 zgłoszeń alertowych, uzupełnianych do wygaszenia ognisk epidemicznych, Analizując miejsce występowania ognisk epidemicznych najwięcej: 18 - w szkołach, przedszkolach, ośrodkach wychowawczych; 6 - w szpitalach; 5 - w placówkach DPS i ZOL; 3 - w zakładach pracy; 3- inne.

I.2.2. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2022 przeprowadzono 179 wywiadów epidemiologicznych związanych z opracowaniem przypadków zgłoszonych przez placówki opieki medycznej jako podejrzenia bądź potwierdzenia chorób zakaźnych przewodu pokarmowego.

W porównaniu do roku 2021 – liczba zachorowań z uwzględnieniem czynnika etiologicznego przedstawiała się następująco:

Nazwa choroby		Liczba zachorowań	
		2021	2022
Zatrucie pokarmowe pałeczką Salmonella		28	16
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	Ogółem	58	68
	Wywołane przez <i>E. coli</i>	2	2
	Wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	50	65
	Inne określone	3	0
Nieokreślone		3	1
Biegunka i zapalenie żołądkowo- jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		98	86
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe o nieokreślonej etiologii		0	4
Wirusowe zakażenia jelitowe	Ogółem	159	276
	W tym dzieci do lat 2	73	79

Jak wynika z powyższego zestawienia – w roku 2022 wzrosła ilość zgłaszanych schorzeń jelitowych zarówno wirusowych, jak i bakteryjnych, wywoływanych przez beztlenową bakterię *Clostridioides difficile*. Podobnie jak w latach ubiegłych, zdecydowaną większość przypadków potwierdzonych laboratoryjnie stanowiły przypadki hospitalizowane w Oddziale Pediatrycznym Szpitala Rejonowego w Raciborzu, zgłaszane również przez ościenne szpitale. Pozostałe zachorowania zgłaszano przede wszystkim z placówek POZ na podstawie objawów klinicznych i z powodu braku diagnostyki laboratoryjnej zakwalifikowano je jako zakażenia wirusowe jelit nie określone.

I.2.3. Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych: ospa wietrzna, świnka, różyczka, krztusiec, odra

W porównaniu do roku 2021 pod względem liczbowym sytuacja przedstawiała się następująco:

Jednostka chorobowa	2021	2022
Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	0	3
Różyczka	0	1
Krztusiec	1	0
Odra	0	0

W roku 2022 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę i krztusiec.

W przypadku krztuśca oraz różyczki od kilku lat obserwuje się systematyczny spadek zachorowań, Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, szczepieniami obowiązkowymi przeciwko odrze, śwince i różyczce objęte są dzieci i młodzież od 13 miesiąca do ukończenia 19 roku życia.

W związku z poważną sytuacją epidemiologiczną odry w Europie w roku 2019 wprowadzono do Programu szczepień Ochronnych przesunięcie drugiej przypominającej dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce z 10 na 6 rok życia. Dodano zapis dotyczący szczepienia osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz u osób dializowanych.

Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2020 – 2022 przedstawia się następująco:

Jednostka chorobowa	2020	2021	2022
Ospa wietrzna	277	312	490

W 2022 r. zarejestrowano 490 przypadki ospy wietrznej, to o 178 przypadków więcej w porównaniu z rokiem 2021 (34,49%). Mniejsza liczba w ub. r. wynikała z obostrzeń, jakie wprowadzono w związku z pandemią COVID-19, a które skutkowały m.in. ograniczeniem kontaktów międzyludzkich, noszeniem maseczek i zwiększonym dystansem społecznym.

Ospa jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Wirus przenosi się drogą kropelkową i przez kontakt bezpośredni z osobami chorymi zarówno na ospę wietrzną, jak i półpasiec. Do głównych objawów ospy należą: swędząca wysypka grudkowo-pęcherzykowa na tułowiu, twarzy, owłosionej skórze głowy, kończynach, błonach śluzowych, gorączka, złe samopoczucie, bóle głowy i mięśni, a także powiększenie węzłów chłonnych.

U kilku procent chorych mogą wystąpić groźne powikłania. Do najczęstszych należą zakażenia bakteryjne skóry, które mogą powodować powstanie szpecących blizn, objawy neurologiczne (zapalenie mózdzku, mózgu czy opon mózgowo-rdzeniowych) i ostra małopłytkowość. Najlepszą metodą zapobiegania zachorowaniu na chorobę zakaźną jest czynne uodpornienie organizmu czyli szczepienie.

Szczepionka przeciw ospie wietrznej zawiera żywy, ale osłabiony (atenuowany) szczep wirusa. Aplikowana jest podskórną, w dwóch dawkach. Jej skuteczność przekracza 95 procent. Jest dobrze tolerowana i rzadko wywołuje niepożądane odczyny poszczepienne. Jednak są pewne przeciwwskazania. To ciąża, obniżona odporność, chłoniaki lub inne nowotwory z zajęciem szpiku lub układu chłonnego. Wirus ze szczepionki nie przenosi się na otoczenie. Szczepienie przeciwko ospie wietrznej jest zalecane, ale nie jest obowiązkowe.

I.2.4. Gruźlica

W Polsce od kilkunastu lat sukcesywnie spada liczba zachorowań na gruźlicę. W powiecie raciborskim po wzroście w latach 2017-2018 od 2019 r. liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie

Rok	Liczba zachorowań
2010	18
2011	26
2012	13
2013	14
2014	30

2015	13
2016	12
2017	21
2018	26
2019	11
2020	9
2021	11
2022	12

Rejestrację przypadków prowadzono w oparciu o zgłoszenia podejrzeń oraz kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przez specjalistyczne placówki służby zdrowia, tj. szpitale i poradnie chorób płuc.

W roku 2022 –10 przypadków dotyczyło gruźlicy układu oddechowego, w 2 przypadkach stwierdzono gruźlicę pozapłucną (opłucnej oraz krtani i tchawicy).

Średnia wieku chorych z potwierdzoną gruźlicą układu oddechowego w roku 2022 wynosiła 58 lat (dla porównania w roku 2021 średnia wieku wynosiła 48 lat). Zachorowały osoby dorosłe: najstarsza osoba miała 79 lat, najmłodsza 22 lata.

Nie stwierdzono zachorowań wśród dzieci i młodzieży do lat 19. W 10 przypadkach zachorowania dotyczyły mężczyzn, a w 2 przypadkach kobiet. Odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy. Analizując aktywność zawodową przypadków: 2 przypadki stwierdzono wśród osadzonych Zakładu Karnego w Raciborzu, 2 to osoby bezrobotne, 7 emeryt/rencista, 1 osoba pracująca.

Sytuację epidemiologiczną pozostałych chorób zakaźnych można uznać za stabilną, ponieważ występowały w pojedynczych przypadkach lub stwierdzono niewielki wzrost, co nie wpłynęło znacząco na możliwość wystąpienia zagrożeń na nadzorowanym terenie.

I.3. Nadzór nad przeprowadzaniem szczepień ochronnych

W roku 2022 nadzorem objęto 37 punktów szczepień, w tym:

- 1 zlokalizowany w szpitalu wykonujące szczepienia p/ wścieklicznie,
- 5 zlokalizowanych w poradniach dla dzieci
- 13 zlokalizowanych w poradniach dla osób dorosłych
- 18 placówek prowadzących szczepienia u dzieci i dorosłych

Podczas kontroli punktów szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyposażenia punktów, gospodarki preparatami szczepionkowymi ze szczególnym uwzględnieniem szczepionek w opakowaniach wielodawkowych, obiegu dokumentacji w zakresie szczepień ochronnych z uwzględnieniem miejsca przechowywania, sposobu prowadzenia oraz archiwizacji kart uodpornienia, terminowości przeprowadzania szczepień obowiązkowych wykonywanych w oparciu o aktualny Program Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przeciwwskazań, prawidłowego sposobu prowadzenia dokumentacji oraz sprawozdawczości.

Kontrole przeprowadzono w 37 podmiotach leczniczych, wykonano 44 kontrole sanitarne w punktach szczepień. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego. Punkty szczepień wyposażone są w lodówkę służącą do przechowywania preparatów szczepionkowych z termometrem do pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym. Prowadzą rejestry dzieci i młodzieży przybyłych, bądź wypisanych z punktu szczepień, na podstawie których sporządzane są kwartalne sprawozdania z posiadanych przez świadczeniodawcę kart uodpornienia.

Kalendarz szczepień z roku 2021 i 2022 nie różnił się znacząco. Zmiany dotyczyły podawania czwartej dawki szczepionki wysoko skojarzonej przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus Influenzae* typu B, oraz doprecyzowano wiek podawania szczepionki przeciwko *Neisseria meningitidis*.

Dla zapewnienia realizacji szczepień zgodnie z programem szczepień ochronnych konieczne jest współdziałanie lekarzy pierwszego kontaktu, lekarzy pediatrów, pracowników służby sanitarno-epidemiologicznej i rodziców szczepionych dzieci, zwłaszcza przy nasilającym się medialnie zjawisku ruchów „antyszczepionkowych”. Na terenie powiatu raciborskiego można stwierdzić, że problem rodziców uchylających się od zaszczepienia swoich dzieci nie stanowi jeszcze większego zagrożenia, jednak ma on nadal tendencję wzrostową. Na dzień 31.12.2022 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 237 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2022 wpisano do rejestru 14 nowych przypadków nieszczepionych dzieci.

W 2021 roku na terenie powiatu raciborskiego zgłoszono 3 przypadki wystąpienia łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych.

I.4 Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi

W 2022 roku na terenie powiatu raciborskiego nadzorowano 3 stacjonarne podmioty lecznicze, w tym 2 szpitale i 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano 12 kontroli sanitarno-higienicznych, w tym 2 kontrole dot. funkcjonowania w szpitalach zespołów kontroli zakażeń szpitalnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w stacjonarnych podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia;
- nieprawidłowego sposobu gromadzenia, transportu i magazynowania odpadów medycznych,
- niespełnienia wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Wydano decyzje nakazujące usunięcie w/w uchybień a w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną mandatem karnym.

I.5 Działalności Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

W roku 2022 zgłoszono do PPIS w Raciborzu 6 ognisk epidemicznych stwierdzonych w oddziałach Szpitala Rejonowego im. dr J. Rostka w Raciborzu. Czynnikiem biologicznym chorobotwórczym wywołującym zakażenia był koronawirus SARS-CoV-2, łączna liczba zakażonych w ogniskach to 19 osób (17 pacjentów i 2 osoby personelu medycznego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Raporty o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala przekazywane były zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

I.6 Nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego oraz prywatnymi gabinetami

Na terenie powiatu raciborskiego w 2022 roku nadzorem epidemiologicznym objęto 31 placówek lecznictwa otwartego. Działalność tych podmiotów prowadzona jest w 43 obiektach (poradnie, ośrodki itp.).

Najczęściej odnotowane nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno- technicznego kontrolowanych pomieszczeń oraz ich wyposażenia,
- realizacji procedur higieniczno-sanitarnych, w tym dekontaminacji rąk, powierzchni, pomieszczeń i wyposażenia oraz dekontaminacji wyrobów medycznych.

W wyniku stwierdzonych uchybień wydano 5 decyzji administracyjnych, a w 1 przypadku ukarano osobę odpowiedzialną mandatem karnym.

Ponadto, w 2022 roku, pod nadzorem sanitarnym znalazło się 135 prywatnych gabinetów lekarskich, 4 praktyki pielęgniarek i położnych oraz 11 innych prywatnych placówek wykonujących świadczenia medyczne. Kontrolą objęto 55 praktyk zawodowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu ww. obiektów.

II. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA

II.1. Jakość zdrowotna wody do spożycia

W ramach nadzoru nad jakością wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny między innymi:

- weryfikuje wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz z terminowego przekazywania sprawozdań z badań jakości wody;
- analizuje przekazane przez przedsiębiorstwa wodociągowe sprawozdania z badań jakości wody przeprowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, zwane dalej „danymi monitoringowymi”;
- przekazuje dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym obszarze.

Ponadto organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- pobierają próbki wody do badań jakości wody,
- wykonują badania jakości wody zgodnie z ustalonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej planem działania na dany rok;
- wykonują badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii *Legionella* sp., w szczególności w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
- wykonują kontrolne badania jakości wody po zakończeniu działań naprawczych, wykonanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania,
- uzgadniają przedkładane przez przedsiębiorstwa wodociągowe harmonogramy pobierania próbek wody do badań jakości wody oraz zakres badań wykonywanych przez te podmioty w danym roku.

Wyniki nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu nad jakością wody do spożycia w powiecie z podziałem na poszczególne gminy przedstawiały się następująco:

Miasto Racibórz.

Producentem wody dla mieszkańców na terenie miasta są Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. 1-go Maja 8. Inni producenci wody to: Zakład Przemysłu Cukierniczego Mieszko S.A., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Bieruń, Zakład nr II w Raciborzu, Browar Zamkowy, Zakład Karny.

Jakość wody wodociągowej w Raciborzu oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 41 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 41 orzeczeń o przydatności wody do spożycia. Jakość wody, w każdym z tych przypadków, nie budziła zastrzeżeń.

Orzeczenia o przydatności wody do spożycia przekazywane były każdorazowo do Urzędu Miasta w Raciborzu oraz do Wodociągów Raciborskich Sp. z o.o.

Dodatkowo w 2022 roku przeprowadzone zostały badania wody w kierunku promieniotwórczości. Woda została pobrana z dwóch studni (ujęcie przy ul. Bogumińskiej oraz przy ul. Gamowskiej). W zakresie substancji promieniotwórczych jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. udostępniają dla mieszkańców dwa źródła publiczne: przy Skwerze Kresowian oraz w parku Roth. Badania wody pobranej w tych miejscach również nie wykazały nieprawidłowości. Woda zdatna do spożycia.

W okresie występowania zanieczyszczenia w rzece Odrze Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podjął działania prewencyjne i we współpracy z przedsiębiorstwem wodociągowym prowadzony był monitoring ujęcia przy ul. Bogumińskiej. W okresie od 12.08.2022r do 29.08.2022r. pobierano codziennie próbki wody celem sprawdzenia, czy skażenie rzeki Odry nie wpłynęło na pogorszenie jej jakości. Jakość wody ujmowanej okazała się stabilna, nie stwierdzono żadnego negatywnego oddziaływania.

Gmina Kuźnia Raciborska.

Producentem wody dla mieszkańców na terenie gminy Kuźnia Raciborska jest Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 45, które zarządza wodociągiem w Kuźni Raciborskiej oraz Rudzie Kozielskiej. Inni producenci wody to: Fabryka Obrabiarek „Rafamet” S.A., Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Maxpol” Sp. z o. o.

Jakość wody wodociągowej w gminie Kuźnia Raciborska oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 35 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu w 34 przypadkach na 35 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W jednym przypadku, w badaniach z dnia 26.07.2022 r., stwierdzono nieznacznie obniżony odczyn pH. Niskie pH jest naturalną cechą wody wodociągu w Kuźni Raciborskiej i korygowane jest w procesach technologicznych. Okresowe odchylenie od normy nie stanowi zagrożenia zdrowotnego. Podobnie w jednym przypadku stwierdzono nieznacznie przekroczoną zawartość niklu. Podwyższona zawartość niklu jest naturalną cechą jednej ze studni. Okresowe odchylenie od normy nie stanowi zagrożenia zdrowotnego. Orzeczenia o przydatności wody do spożycia przekazywane były do Urzędu Miejskiego w Kuźni Raciborskiej oraz do przedsiębiorstwa.

Dodatkowo w 2022 roku przeprowadzone zostały badania wody ujmowanej w kierunku promieniotwórczości. Woda do badań została pobrana z pięciu studni zasilających wodociągi w Kuźni Raciborskiej i Rudzie Kozielskiej. W zakresie substancji promieniotwórczych jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

Gmina Krzyżanowice

Producentem wody i dystrybutorem na terenie gminy Krzyżanowice jest Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Górna Odra” Sp. z o.o. w Tworkowie przy ul. Parkowej 1.

Dodatkowo mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania ze źródła publicznego zlokalizowanego

w parku w Tworkowie. Opiekę nad tym źródłem sprawuje gmina. Woda w źródleku cechuje się niskim odczynem pH i w ocenie PPIS sporadyczne spożywanie takiej wody nie powinno powodować ryzyka zdrowotnego.

Gmina Krzyżanowice zaopatrywana jest w wodę zarówno pochodzącą z zakupu tj. z ujęcia w Borucinie oraz w wodę produkcji własnej z ujęcia w Rudyszwałdzie. Jakość wody wodociągowej w gminie Krzyżanowice oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 44 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu w 43 przypadkach na 44 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. Tylko w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłową jakość mikrobiologiczną wody. W badaniu przeprowadzonym w ramach kontroli wewnętrznej wykryto obecność 4 bakterii grupy coli. Zarządca przeprowadził działania naprawcze oraz powtórzył badania wody. Wyniki tych badań nie wykazały nieprawidłowości.

Gmina Krzanowice.

Producentem wody na terenie gminy Krzanowice jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. przy ul. Zawadzkiego 5 w Krzanowicach. Jakość wody wodociągowej w gminie Krzanowice oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 20 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu w 19 przypadkach na 20 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W pojedynczym przypadku w badaniach wykryto ponadnormatywną zawartość żelaza w wodzie. Okresowe odchylenie od normy nie stanowi zagrożenia zdrowotnego

Dodatkowo w 2022 roku przedsiębiorca przeprowadził badania wody ujmowanej w kierunku promieniotwórczości. Woda do badań została pobrana z czterech studni zasilających wodociąg, jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia w zakresie substancji promieniotwórczych.

Gmina Nędza

Producentem wody na terenie gminy Nędza jest Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Nędzy, ul. Nad Suminą 2. Jakość wody wodociągowej w gminie Nędza oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 8 razy, na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej.

W roku 2022 jakość wody wodociągowej w wodociągu w Nędzy nie budziła zastrzeżeń.

Gmina Rudnik

Producentem wody na terenie gminy Rudnik jest Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku, 47-411 Rudnik ul. Arcybiskupa Gawliny 2. Jakość wody wodociągowej w gminie Rudnik oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 11 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu w 9 przypadkach na 11 wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia w przebadanych punktach zgodności. Dwukrotnie

w punkcie poboru w Rudniku na Stacji Uzdatniania Wody stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu związaną z awarią zasuw na SUW. Awarię usunięto a w badaniach kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina Kornowac

Wodę na potrzeby gminy dostarczają następujące przedsiębiorstwa wodociągowe: Wodociągi Raciborskie Sp. z o.o. w Raciborzu, ul. 1 Maja 8, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu przy ul. Marklowickiej 15.

Jakość wody oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 19 razy. Na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 19 orzeczeń o przydatności wody do spożycia. Jakość wody, w każdym z tych przypadków, nie budziła zastrzeżeń.

Gmina Pietrowice Wielkie.

Producentem wody na terenie gminy Pietrowice jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Pietrowicach Wielkich przy ul. Szkolnej 5, który obsługuje 3 wodociągi: Maków, Amandów i Samborowice.

Ponadto w Pietrowicach Wielkich, obok kościółka św. Krzyża, znajduje się studnia o charakterze publicznym. W 2020 roku studnia ta została udostępniona mieszkańcom. Badania jakości wody były przeprowadzone dwukrotnie, jednak dla bezpieczeństwa zdrowotnego wodę z tej studni zaleca się spożywać wyłącznie po przegotowaniu.

Jakość wody wodociągowej oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 roku 28 razy, na podstawie badań realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowego oraz na podstawie własnej kontroli urzędowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu we wszystkich 28 przypadkach wydał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. Dodatkowo w 2022 roku przez przedsiębiorca przeprowadził badania wody ujmowanej w kierunku promieniotwórczości. Woda do badań została pobrana z dwóch studni zasilających wodociąg w Makowie, dwóch studni zasilających wodociąg w Amandowie oraz dwóch studni zasilających wodociąg w Samborowicach. Jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia w zakresie substancji promieniotwórczych.

II.2. Jakość zdrowotna wody ciepłej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii Legionella sp., w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W obszarze powiatu raciborskiego obiekty przedsiębiorstw podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne to Szpital Rejonowy w Raciborzu przy ul. Gamowskiej, Raciborskie Centrum Medyczne również przy ul. Gamowskiej oraz Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Krzanowicach. W 2022 r. wszystkie podmioty tego typu nadzorowane przez PPIS

w Raciborzu zostały skontrolowane. Łącznie pobrano 36 prób wody i nie stwierdzono nieprawidłowości.

II.3. Jakość zdrowotna wody do kąpielii i rekreacji

Nadzór nad jakością wody na pływalni w roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich, opierał się na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Zarządzający obiektami mają obowiązek przeprowadzania regularnych badań wody. Badania te przeprowadzane są zgodnie z harmonogramem, który zatwierdzany jest wcześniej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Badania zlecane są do akredytowanych laboratoriów zewnętrznych. Ponadto zarządzający pływalnią posiada obowiązek systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urządzeń oraz rejestrowania wyników pomiaru jakości wody na pływalni w zakresie następujących parametrów: pH wody, potencjał redox, stężenie chloru wolnego, temperatura wody, oraz nie rzadziej niż raz na dobę, w zakresie parametru chloru związanego. Zarządzający obiektem posiada obowiązek dokonywania oceny spełnienia wymagań jakości wody na pływalni oraz informowania o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w rozporządzeniu (lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów wynikających z oceny) w komunikacie umieszczanym na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej obiektu. Zarządzający pływalnią posiada również obowiązek przekazywania wyników badań w terminie do 3 dni roboczych właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu wraz ze wskazaniem podejmowanych działań naprawczych w przypadku, gdy wynik badania odbiega od normy.

Kontrola urzędowa Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przeprowadzana jest raz w roku. W powiecie raciborskim w 2022 roku czynnych było pięć pływalni. Trzy czynne były w okresie letnim, dwa to baseny całoroczne.

Baseny całoroczne to Park wodny w Raciborzu przy ul. Zamkowej, Kryta Pływalnia w Raciborzu przy ul. Śląskiej, baseny sezonowe to basen miejski w Raciborzu przy ul. Markowickiej, zarządzany przez OSiR w Raciborzu, basen w ośrodku wypoczynkowym AquaBrax w Szymolicach, zarządzany przez prywatnego właściciela, basen w ośrodku wypoczynkowym Leśna Polana w Szymolicach, zarządzany przez prywatnego właściciela.

Basen kąpielowy w Tworkowie w roku 2022 nie został otwarty. Przeprowadzane są prace modernizacyjne obiektu. Zakończenie prac planowane jest na 2023 r.

W roku 2021 zarządzający pływalniami przeprowadzali badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Jakość wody do kąpielii nie budziła zastrzeżeń, stwierdzane odchylenia od wartości normatywnych w ocenie PSSE nie stanowiły ryzyka zdrowotnego, jednak wskazują one na potrzebę poprawy eksploatacji tych obiektów..

Gminne Kąpielisko „Wodnik”

Na terenie powiatu raciborskiego, w sezonie letnim 2022, funkcjonowało jedno kąpielisko zlokalizowane na terenie gminy Kuźnia Raciborska o nazwie Gminne Kąpielisko „WODNIK”. Organizatorem kąpieliska

zlokalizowanego na terenie gminy był Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej. Sezon kąpielowy określony uchwałą Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej Nr XLVII/374/2022 z dnia 31.03.2022 r. trwał od dnia 25.06.2022 r. do 04.09.2022 r. Organizator odpowiednio oznakował kąpielisko poprzez umieszczenie tablicy informacyjnej i wyznaczenie strefy dla kąpiących się. Ponadto organizator dopełnił wszelkich niezbędnych formalności zawartych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (tj. Dz. U. z 2019, poz. 255), tj.: opracował harmonogram pobierania próbek wody do analizy, przestrzegał ustalonych w harmonogramie terminów, przekazywał sprawozdania z badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Raciborzu, informacje o jakości wody umieszczane były na tablicy w obrębie kąpieliska. Informacje o warunkach w kąpielisku były na bieżąco uaktualniane w serwisie kąpieliskowym <https://sk.gis.gov.pl/>. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, a woda w kąpielisku spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (tj. Dz. U. z 2019, poz. 255).

II.4 Obiekty użyteczności publicznej

Regularnym kontrolom poddawane są takie obiekty jak: ustępy publiczne, baseny kąpielowe, miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpeli, domy pomocy społecznej i inne placówki o podobnym charakterze, noclegownie dla bezdomnych, hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu, miejsca obsługi podróżnych takie jak dworzec, stacje i przystanki kolejowe, przystanki PKS, parkingi, miejsca odpoczynku i rekreacji to jest parki, zieleńce, place zabaw dla dzieci, ogólnodostępne piaskownice dla dzieci, ośrodki wypoczynkowe, cmentarze, domy przedpogrzebowe, targowiska, wysypiska, obiekty sportowe (hale, stadiony, boiska, lodowisko), obiekty kulturalno-widowiskowe (domy kultury, kino), zakład poprawczy, zakład karny, obiekty turystyczne, stacje paliw i inne, w tym obiekty służby zdrowia. Kontrole przeprowadzane są w celu oceny stanu sanitarnego obiektów oraz sprawdzenia zgodności z obowiązującymi przepisami. W przypadku znaczących zaniedbań natury sanitarno-technicznej i niezgodności ze stanem prawnym wydawane są decyzje nakazujące ich usunięcie, inne, drobniejsze uchybienia, usuwane są w trybie wykonywania tak zwanych „zaleceń doraźnych” bez konieczności wdrażania postępowania administracyjnego.

II.4.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W powiecie funkcjonuje 7 ustępów publicznych i 5 ogólnodostępnych w marketach i galeriach handlowych. W roku 2022 skontrolowano wszystkie obiekty przeprowadzając łącznie 14 kontroli. W ocenie PSSE właściciele obiektów tej grupy generalnie nie czynią starań aby poziom utrzymania ich toalet wykraczał poza dostateczny. Nieprawidłowości techniczno-sanitarne stwierdzono podczas kontroli ustępu publicznego w Raciborzu przy Placu Dominikańskim oraz ustępu w markecie AUCHAN w Raciborzu. W przypadku ustępu w galerii AUCHAN nieprawidłowości zostały usunięte bezpośrednio po kontroli. W przypadku ustępu przy Placu Dominikańskim wydana została decyzja

administracyjna nakazująca remont.

II.4.2. Baseny kąpielowe

Baseny kąpielowe należą do grupy obiektów, gdzie zachowanie reżimu sanitarnego jest szczególnie ważne, natomiast utrzymanie obiektów jest kosztowne i trudne w eksploatacji.

W powiecie raciborskim jest jedna pływalnia kryta przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu oraz jeden obiekt typu park wodny. Ponadto są 4 baseny letnie: w Raciborzu przy ul. Markłowickiej, w Szymocicach w Ośrodku AQUA BRAX, w Szymocicach w Ośrodku Leśna Polana (głównie na potrzeby osób zakwaterowanych w domkach) oraz w Tworkowie. Od paru lat pozostaje zamknięty basen przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu, a także w roku kalendarzowym 2021 i 2022 w okresie letnim nie został uruchomiony basen w Tworkowie. Nadzór Inspekcji Sanitarnej nad basenami koncentrował się głównie na kontroli realizacji obowiązków wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach tj. kontroli jakości wody. Raz do roku (lub raz w sezonie letnim) poddaje się ocenie stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń. W przypadku basenów całorocznych nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli parku wodnego H2Ostróg i dotyczyły one nieprawidłowego utrzymania brodzików do obmywania stóp. W grupie basenów letnich nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli basenu w Raciborzu przy ul. Markłowickiej i dotyczyły one stanu sanitarno-technicznego zaplecza tego obiektu.

Zarządzający pływalniami przeprowadzali systematyczne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonymi wcześniej przez PPIS harmonogramami przesyłając wyniki do tut. Stacji. W roku 2022 nie zaistniała konieczność wyłączenia żadnej z pływalni z użytkowania z powodu złej jakości wody.

Po sezonie letnim 2022 rozpoczęto nową inwestycję w Tworkowie oraz przebudowywany jest basen w Szymocicach. Projekty tych inwestycji nie były oceniane przez PPIS w Raciborzu

II.4.3. Domy Pomocy Społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym

Są trzy obiekty zarejestrowane jako domy pomocy społecznej, (DPS w Krzyżanowicach, DPS w Raciborzu przy Placu Jagiełły oraz DPS w Raciborzu ul. Grzonki) oraz 4 placówki zapewniające opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym (w Zabełkowie, w Sławikowie, w Pietrowicach Wielkich oraz w Kuźni Raciborskiej). Zamknięto i wyrejestrowano Dom Seniora 'BUK' w Rudach. Zdecydowanie największym tego typu ośrodkiem jest DPS „Złota jesień” w Raciborzu. Pozostałe dwa ośrodki w randze Domów Pomocy Społecznej: „Różany Pałac” w Krzyżanowicach oraz DPS przy ul. Jagiełły w Raciborzu to ośrodki prowadzone przez zgromadzenia zakonne. Warunki sanitarne przebywających w nich osób utrzymywane są na dobrym poziomie. Pozostałe 4 placówki zapewniające opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym w powiecie to ośrodki prywatne, w których warunki sanitarne przebywających w nich podopiecznych oceniane są na poziomie dobrym lub dostatecznym. Ponadto w powiecie funkcjonuje jeszcze 5 innych

jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Są to dzienne domy opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz dom dla matek z dziećmi. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, placówki utrzymywane na dobrym poziomie. Jednak zdaniem PSSE standard domu dla matek z dziećmi w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej powinien ulec poprawie

II.4.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu

Pod nadzorem PPIS w Raciborzu pozostaje 163 obiekty tego typu. W roku 2022 skontrolowano 109 zakładów. Nieprawidłowości stwierdzono w 6 przypadkach, dwie osoby za niedotrzymanie odpowiednich warunków sanitarnych podczas świadczenia usług ukarano mandatem karnym

II.4.5. Infrastruktura kolejowa i drogowa

Dworce i przystanki autobusowe:

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje jeden dworzec autobusowy utrzymywany przez PKS Sp. z o.o., natomiast przystanki w powiecie utrzymywane są przez gminy. W 2022 r. skontrolowano dworzec autobusowy, 26 przystanków w gminie Rudnik i 24 przystanki w gminie Krzyżanowice. Przystanki utrzymane prawidłowo, nieliczne tylko posiadają konstrukcję starego typu. Nieprawidłowości podczas kontroli dworca nie stwierdzono. Toalety przy dworcu zostały oddane w użytkowanie firmie zewnętrznej..

Dworce i stacje kolejowe:

W powiecie raciborskim jest jeden dworzec kolejowy (w Raciborzu), 6 stacji i 5 przystanków kolejowych. Kontrola dworca PKP w Raciborzu została przeprowadzona jeszcze przed rozpoczęciem robót budowlanych związanych z przebudową budynku dworca oceniając bieżące utrzymanie czystości i porządku

Środki transportu osobowego – transport autobusowy

Środki transportu komunikacji na terenie powiatu pozostają takie same od wielu lat. Brak jest nowoczesnych myjni czy miejsc zrzutu ścieków z autokarów.

II.5. Interwencje i inna działalność (akcje itp.)

W dziale Higieny Komunalnej PSSE w Raciborzu rozpatrywanych było łącznie 17 interwencji. Interwencje często dotyczą spraw poza zakresem możliwości podjęcia działań przez PPIS w ramach przysługujących mu kompetencji i uprawnień (niewłaściwy stan sanitarny mieszkań lub posesji).

Inne działania podejmowane w roku 2022 przez Sekcję Higieny Komunalnej to wizytacja miejsc zakwaterowywania uchodźców z Ukrainy. Ocenie poddano 19 takich miejsc. W jednym przypadku wskazano pilną potrzebę doposażenia obiektu w łazienki (Diecezjalny Dom Formacyjny w Raciborzu Miedonii).

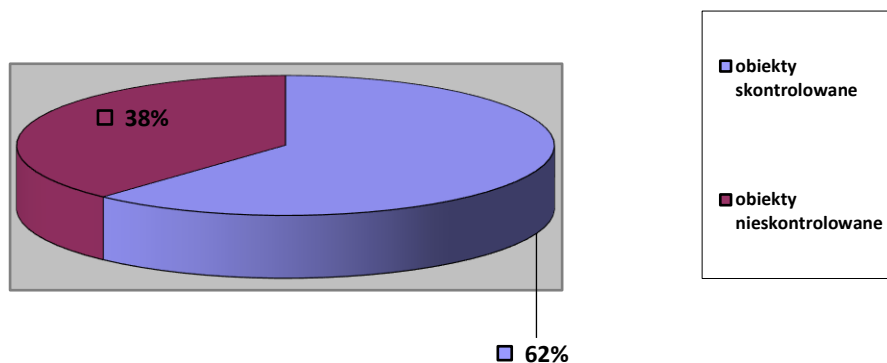
HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

III. HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

III.1. Zadania realizowane w 2022 r. i wyniki kontroli w obiektach nadzorowanych

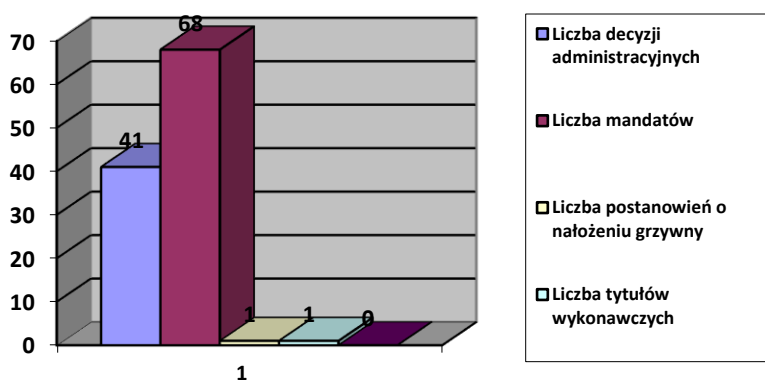
W roku 2022 w powiecie raciborskim skontrolowano 714 obiektów. Przeprowadzono w nich 867 kontroli. Ponadto w ramach kontroli granicznej przeprowadzono 117 kontroli dot. przywożonej lub wywożonej partii towaru.

PROCENTOWY STAN KONTROLI W OBIEKTACH NADZOROWANYCH

W ramach sprawowanego nadzoru wydano 41 decyzji administracyjnych celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego, w tym 2 decyzje wycofania produktu z obrotu, 3 decyzje unieruchomienia obiektu i 1 odmowę zatwierdzenia obiektu. Winnych wykroczeń stwierdzanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych ukarano 68 mandatami.

WYNIKI DZIAŁALNOŚCI REPRESYJNEJ

W 2022 roku dokonano zatwierdzenia 92 zakładów, w związku z napływającymi wnioskami stron, w oparciu o przeprowadzone kontrole sanitarne, wydano łącznie 116 decyzji administracyjnych zatwierdzających obiekty (w tym 4 decyzje warunkowe). Ponadto dokonano 18 wpisów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS obiektów, w stosunku do których nie jest

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

wymagane zatwierdzenie, zgodnie z ustawą z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w tym 6 producentów produkcji pierwotnej, 3 kuchnie domowe, 5 podmiotów prowadzących sprzedaż przez Internet, 1 prowadzący działalność w zakresie obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, 3 w zakresie sprzedaży detalicznej innych niż środki spożywcze produktów oraz wprowadzenie do obrotu środków spożywczych opakowanych, trwałych mikrobiologicznie..

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należało:

- brak ustalonego harmonogramu badań, który uwzględnia zagrożenia wynikające z produkowanych na miejscu lodów z automatu, opracowanego w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne produktu końcowego ze szczególnym uwzględnieniem bakterii Salmonella i Listeria monocytogenes, a także potwierdzającego spełnienie kryteriów higieny produkcji lodów poprzez oznaczenie liczby Enterobacteriaceae zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz.U.UE.L.05.338.1 z późn. zm.),
- brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak opracowanej dokumentacji HACCP uwzględniającej produkcję pieczywa bezglutenowego w piekarni, w której na co dzień produkuje się pieczywo tradycyjne zawierające gluten (w tym brak przeprowadzonej analizy ryzyka oraz wyznaczonych CCP lub CP dla produkcji bezglutenowej),
- brak badań właścicielskich na zawartość glutenu w produkcie gotowym,
- brak informacji dla konsumenta na temat produkowanego w piekarni pieczywa bezglutenowego, w tym informacji na temat nieobecności lub zmniejszonej zawartości glutenu obecnego w produkowanym pieczywie bezglutenowym,
- brak oznakowania w języku polskim wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych pakowanych;
- brudne, z zaciekami sufity, brudne ściany i posadzki w obiekcie,
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości oraz produktu o niewłaściwej jakości,
- wprowadzanie do obrotu suplementu diety, w którym stwierdzono obecność niezadeklarowanej aktywnej farmakologicznie substancji sildenafilu,
- brak środka do dezynfekcji powierzchni pozostających w kontakcie z żywnością,
- niewłaściwe postępowanie z materiałem kategorii III,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich zatrudnionego personelu,
- brak identyfikowalności wprowadzanych do obrotu niepakowanych artykułów spożywczych (po rozpakowaniu towarów oznakowanie jest wyrzucane),
- przetrzymywanie artykułów spożywczych niezgodnie z deklaracją producenta (brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego),
- mrożenie artykułów spożywczych dostarczanych do obiektu jako świeży produkt,

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

- brak bieżącej ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk w WC dla personelu oraz środków do mycia rąk (mydła),
- brak zapewnienia dezynfekcji naczyń stołowych przeznaczonych do wielokrotnego użytku,
- brudne posadzki, kąty, zakamarki wyposażenie w całym obiekcie,
- brak środków do mycia i dezynfekcji powierzchni, pozostających w kontakcie z żywnością,
- brak zapisów potwierdzających monitorowanie pkt CCP i CP wg opracowanych procedur systemu HACCP),
- brak opracowanej dokumentacji w zakresie instrukcji dobrej praktyki higienicznej wraz z elementami HACCP,
- krzyżowanie się dróg czystych z brudnymi wynikające ze zmiany sposobu użytkowania pomieszczenia obieralni ze stanowiskiem mycia i dezynfekcji jaj,
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą zakład (potrawy podawane są na naczyniach wielokrotnego użytku),
- obecność żywych szkodników – owadów latających (much) w pomieszczeniach obiektu oraz ślady obecności szkodników (kał myszy),
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem w sposób sprzyjający powstawaniu zanieczyszczeń,
- wykorzystywanie do żywienia dzieci i młodzieży środków spożywczych niespełniających zapisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154),
- brak zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi używanego sprzętu pomocniczego, folii, opakowań jednorazowego użytku.

III.2. Działania w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX

Powiatowa Stacja uczestniczy stale w działaniach w ramach systemów wczesnego ostrzegania RASFF i RAPEX, stale doskonaląc biegłość w tym zakresie w ramach prowadzonych szkoleń.

W ramach współpracy w obrębie systemu RASFF, w roku 2022 wpłynęło 75 zgłoszeń dotyczących niebezpiecznych produktów (środków spożywczych, przedmiotów użytku) objętych powiadomieniami. W jednym przypadku, w związku z kwestionowaniem próbki suplementu diety produkt zgłoszono do RASFF w ramach powiadomienie alarmowego.

III.3. Współpraca z innymi organami kontroli

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach porozumienia ramowego z dnia z dnia 15 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach i Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii

HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

w Katowicach o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej w 2022 r. prowadzona była wzajemna korespondencja przeznaczona do wykorzystania służbowego. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2022 r.” przekazywano informację o wynikach terenowo właściwym lekarzom weterynarii. Przekazano również interwencję dotyczącą nielegalnej produkcji wędlin, a także interwencję dot. niewłaściwej jakości produktu pochodzenia zwierzęcego.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W ramach porozumienia z dnia 05 listopada 2008 r. o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie śląskim kontynuowano współpracę między inspekcjami. W ramach realizacji współpracy z inspekcją farmaceutyczną PPIS w Raciborzu pisemnie poinformował o planowanych kontrolach w obiektach wspólnie nadzorowanych. W 2022 r. przeprowadzono 15 kontroli w obiektach będących pod nadzorem IF, w tym 12 kontroli sanitarnych z wykorzystaniem arkusza oceny zakładu. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W wyniku kontroli nie nałożono mandatów.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa

W 2022 r. kontynuowano współpracę na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczącą nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 3 wspólne kontrole z elementem poboru prób u producentów produkcji pierwotnej. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę sałaty w kierunku zawartości azotanów oraz 2 próby ziemniaków w kierunku zanieczyszczenia metalami. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Prób nie kwestionowano.

W 2022 r. otrzymano pismo Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, w sprawie stwierdzenia pozostałości substancji tebukonazolu w ilości przekraczającej najwyższy dopuszczalny poziom (NDP) w próbce buraka ćwikłowego. W związku z zaistniałą sytuacją przeprowadzono kontrolę sanitarną u producenta oraz pobrano próbkę celowaną wskazanej partii buraka do badań w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów. Do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań potwierdzających bezpieczeństwo spożycia buraka, produkt nie był wprowadzanych do obrotu. Próbką została przebadana w akredytowanym laboratorium w WSSE w Opolu. Badania nie wykazały przekroczenia NDP żadnego z przebadanych pestycydów.

Współpraca z terenowo właściwymi inspektorami sanitarnymi

W ramach współpracy przekazywano informacje terenowo właściwym inspektorom sanitarnym. W roku 2022 informowano inspektorów o stwierdzanych nieprawidłowościach podczas kontroli przeprowadzanych w ramach działań nadzorowych prowadzonych na podległym terenie u przedsiębiorców a także zgłaszane interwencje.. Ponadto w ramach realizacji „Planu poboru prób na 2022 r.”, w przypadku

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

stwierdzenia naruszeń w zakresie znakowania środków spożywczych przekazywano dokumentację właściwym miejscowo ppis. W przypadku kwestionowania próbek niezwłocznie przekazywano informację wraz ze sprawozdaniem z badań terenowo właściwym inspektorom sanitarnym.

III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W roku 2022 przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych, unijnych i importowanych środków spożywczych, materiałów do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz próbek sanitarnych. Łącznie pobrano 419 próbek, z czego w 5 przypadkach wynik badania był nieprawidłowy. Kwestionowano:

- 3 próbki zmiotków i wytrzępeków z uwagi na obecność szkodników oraz ich pozostałości (żywe larwy, martwe larwy i ich fragmenty, żywe i martwe chrząszcze, oprzędę);
- 1 próbkę (suplement diety) ze względu na obecność niezadeklarowanej aktywnej farmakologicznie substancji - sylденаfilu.
- 1 próbkę (rożki waflowe) ze względu na przekroczenie maksymalnego poziomu określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1333/2008 dla sumy zawartości zastosowanych barwników oraz zastosowanie niedozwolonego w produkcie barwnika.

Badania laboratoryjne wykonywane były w ramach zintegrowanego laboratorium województwa śląskiego tj. w WSSE Katowice, PSSE Żywiec, PSSE Bytom, PSSE Dąbrowa Górnicza oraz PSSE Częstochowa. Ponadto próby badane były także w laboratoriach spoza województwa śląskiego (WSSE Kraków, WSSE Wrocław, WSSE Bydgoszcz, WSSE Rzeszów, WSSE Łódź, WSSE Opole, WSSE Warszawa, WSSE Białystok, WSSE Gorzów Wlkp.) oraz w laboratorium poza PIS (PIW-PIB w Puławach, Instytut Ogrodnictwa - Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach oraz Narodowy Instytut Leków).

III.5. Ocena sposobu żywienia

W roku 2022 przeprowadzono 2 teoretyczne oceny sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (dla 2 przedszkoli).

Analizy jadłospisów przeprowadzono na podstawie jadłospisu dekadowego oraz wyliczeń zawartości składników odżywczych w podawanych posiłkach za pomocą programu komputerowego DIETA 6D. W analizie uwzględniono aktualnie zalecane przez NIZP-PZH normy żywienia właściwe dla grupy dzieci w wieku 4-6 lat (Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie pod red. Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyna Stoś, Jadwigi Charzewskiej, Wyd. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa, 2020 r.) oraz wytyczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (DZ. U. z 2016r. poz. 1154), zwanego w dalszej części rozporządzeniem.

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W przypadku przedszkoli stwierdzono, iż kaloryczność posiłków jest wystarczająca, a proporcje energii pochodzącej z tłuszczów, węglowodanów oraz białka są odpowiednie. W jednym przypadku stwierdzono zbyt małą ilość energii z węglowodanów.

Jadłospisy zaspokajają zapotrzebowanie na witaminę A, E, C oraz witaminy z grupy B, a także na składniki mineralne takie jak magnez, potas. Jednakże wykazano zbyt niską zawartość wapnia (w 1 przypadku) i żelaza (w obu przypadkach) oraz zbyt dużą ilość sodu. W obu ocenianych jadłospisach nie uwzględniono w posiłkach wystarczającej ilości warzyw lub owoców, w jednym nie zapewniono w żywieniu 2 porcji mleka lub produktów mlecznych.

Informacje o wynikach oceny teoretycznej przekazano placówkom wraz z zaleceniami mającymi na celu poprawę jakości żywienia dzieci.

W 2022 r. spośród 5 nadzorowanych sklepików szkolnych skontrolowano 4. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których oceniono stosowanie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

W 2022 r. skontrolowano 18 stołówek szkolnych oraz 43 stołówki przedszkolne.

W stołówkach szkolnych przeprowadzono łącznie 19 kontroli, przy czym stosowanie zapisów rozporządzenia zweryfikowano podczas 16 kontroli. Żadna z kontroli przeprowadzonych w stołówkach szkolnych nie wykazała niezgodności z wymaganiami rozporządzenia MZ. 2 kontrole wykazały inne nieprawidłowości. W trakcie 1 z kontroli stwierdzono niewłaściwy stan ścian w pomieszczeniach kuchennych (odpryski farby oraz zacieki na ścianach w obieralni ziemniaków oraz przy bufecie). Strona usunęła nieprawidłowości, o czym poinformowała pisemnie. Druga kontrola wykazała niewłaściwe warunki przechowywania artykułów spożywczych, brak zapisów potwierdzających prowadzenie kontroli wewnętrznej, wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem (stwierdzono obieranie cebuli w kuchni) oraz brak udostępnionej informacji dla konsumenta w zakresie składu podawanych potraw, w tym składników alergennych lub powodujących reakcje nietolerancji. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 1 mandat, wydano zalecenia pokontrolne oraz obciążono strony kosztami kontroli.

W skontrolowanych 43 stołówkach przedszkolnych przeprowadzono łącznie 48 kontroli. W trakcie 41 kontroli sprawdzano stosowanie zapisów rozporządzenia MZ, spośród których 3 kontrole wykazały niezgodność z jego wymaganiami. W 3 przypadkach stwierdzono brak uwzględnienia dwóch porcji mleka lub produktów mlecznych w posiłkach, w 2 przypadkach zbyt małą podaż warzyw lub owoców oraz brak uwzględnienia co najmniej raz w tygodniu porcji ryby, w 1 przypadku brak uwzględnienia każdego dnia porcji z grupy mięso, jaja, nasiona roślin strączkowych lub orzechy oraz w 1 przypadku stwierdzono stosowanie produktów niezgodnych z wymaganiami rozporządzenia. Ponadto w trakcie 2 kontroli stwierdzone zostały inne nieprawidłowości. Dotyczyły one niewłaściwego postępowania z materiałem kategorii 3 (przekazywanie do skarmiania kur), braku skutecznej dezynfekcji urządzeń i sprzętu (preparaty

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

do dezynfekcji po upływie terminu ważności, brak świadomości personelu o prawidłowym stosowaniu preparatów do dezynfekcji), braku zachowania higieny produkcji (m.in. wykorzystywanie nieświeżych surowców tj. warzywa obierane parę dni wcześniej, używanie panierki sprzed kilku dni), wykorzystywania art. spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości, nieprawidłowego prowadzenia procesu dezynfekcji jaj oraz złego stanu sufitów w pomieszczeniach kuchni i zaplecza kuchennego (brązowe plamy oraz odpadająca farba). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydana została 1 decyzja nakazująca zapewnienie w dobrym stanie sufitów, nałożono 1 mandat, wydano zalecenia pokontrolne oraz obciążono podmioty kosztami przeprowadzonych kontroli.

W 2022 r. skontrolowano również 5 stołówek zakładów specjalnych i wychowawczych, w tym w 4 stołówkach zweryfikowano prawidłowość stosowania rozporządzenia. Łącznie przeprowadzonych zostało 5 kontroli. 1 kontrola sanitarna wykazała niezgodność z wymaganiami rozporządzenia MZ w zakresie stosowania produktów niezgodnych z wymaganiami rozporządzenia. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwych warunków przechowywania artykułów spożywczych (praktykuje się mrożenie mięsa zakupionego jako świeże oraz przygotowywanego wywaru), braku zachowania higieny produkcji (przechowywanie niezdezynfekowanych jaj w kuchni oraz suszenie skorupki jaj na parapecie, przechowywanie wiadra z czystymi, obranymi ziemniakami przygotowanymi na dzień następnego w obieralni warzyw, niewłaściwie przeprowadzany proces dezynfekcji jaj – w urządzeniu chłodniczym stwierdzono zdezynfekowane cztery dni wcześniej jaja), niewłaściwego postępowania z materiałem kategorii 3 (brak kart przekazania odpadu oraz jakiegokolwiek potwierdzenia odbioru odpadów przez uprawnioną firmę), a także wykorzystywanie do produkcji posiłków art. spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia. W związku z naruszeniami nałożono mandat karny, wydano zalecenia pokontrolne oraz obciążono stronę kosztami przeprowadzonej kontroli.

IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

IV.1. Stan sanitarny nadzorowanych placówek nauczania i wychowania

W roku 2022 skontrolowano 97% placówek stałych będących w ewidencji (w 2021 r. – z uwagi na ograniczenia w funkcjonowaniu placówek nauczania i wychowania w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – było to 60% placówek, a w 2020 r. – jedynie 25%).

W skontrolowanych placówkach stałych pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili w sumie 175 kontroli (o 80% więcej niż w roku 2021). Kontrole związane były z oceną stanu sanitarnego placówki, sprawdzeniem wykonania nakazów decyzji lub zaleceń pokontrolnych, pismem strony. Podczas tych kontroli oceniano także funkcjonowanie placówek w stanie epidemii, a od 16 maja w stanie zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w tym stosowanie się do zasad/zaleceń/rekomendacji wskazanych w obowiązujących aktualnie dla danej grupy obiektów wytycznych MEiN, MZ i GIS lub wytycznych wyłącznie GIS w przedmiotowej kwestii. Kontrole przeprowadzono z uwzględnieniem reżimu sanitarnego.

Stan czystości i porządku skontrolowanych placówek nauczania i wychowania zlokalizowanych na terenie powiatu raciborskiego nie budził większych zastrzeżeń; drobne uchybienia były natychmiast eliminowane. W placówkach zapewnione były zarówno środki do dezynfekcji rąk oraz czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów, jak i środki do higieny osobistej w pomieszczeniach sanitarnych; w niektórych placówkach odnotowano jednak brak bieżącej ciepłej wody bądź to w pojedynczych pomieszczeniach sanitarnych bądź przy wybranych umywalkach (w większości z nich problem został rozwiązany jeszcze w 2022 r.).

W następstwie przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu wydał 12 decyzji, w których nakazał usunięcie w określonym czasie stwierdzonych nieprawidłowości, a co za tym idzie zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków dzieciom i młodzieży (decyzje dotyczyły m.in.: stanu sanitarno-technicznego ścian i/lub sufitów i/lub podłóg pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, wentylacji, bieżącej ciepłej wody, urządzeń na placu zabaw). 1 z 12 wydanych w 2022 r. decyzji odnosiła się do przedszkola, 4 - do szkół podstawowych, 4 - do zespołów szkół, 1 - do szkoły wyższej, 1 - do placówki z pobytem całodobowym i 1 - do placówki wychowania pozaszkolnego. Nakazy 3 z 12 decyzji zostały zrealizowane jeszcze w roku 2022 (w 2022 r. odnotowano wykonanie także 4 decyzji z lat ubiegłych; w sumie, postępowanie administracyjne zakończono w 7 placówkach).

Wystosowano również 4 decyzje zmieniające termin nałożonych na stronę obowiązków.

W sumie w 2022 r. wydano 19 decyzji merytorycznych.

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania 8 gmin powiatu raciborskiego nie nałożono żadnego mandatu karnego.

W minionym roku nie wniesiono żadnej interwencji dotyczącej placówek nauczania i wychowania.

IV.2. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego.

W roku 2022 pod względem przygotowania szkół powiatu raciborskiego do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2022/2023 skontrolowano 19 placówek (tj. 7 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące i 1 szkołę policealną funkcjonujące samodzielnie oraz 9 zespołów szkół). Wśród nich był 1 zespół szkolno-przedszkolny oraz niepubliczne liceum ogólnokształcące, które z dniem 31.08.2022 r. zakończyły funkcjonowanie w miejscach zastępczych. Siedziby główne tych placówek przeszły gruntowny remont i rozbudowę. Przeprowadzone w ich obrębie kontrole wykazały, iż są one gotowe na ponowne przyjęcie uczniów, a w przypadku zespołu także i przedszkolaków. W następstwie przeprowadzonych prac baza lokalowa obu placówek uległa zdecydowanej poprawie.

We wszystkich skontrolowanych placówkach, mając na uwadze zastany stan sanitarno-techniczny, rok szkolny mógł się rozpocząć.

IV.3. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach.

W minionym roku, warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami (poznu) oceniono w 50 placówkach (szkoły funkcjonujące samodzielnie oraz zespoły szkół). We wszystkich skontrolowanych szkołach uczniowie objęci byli opieką medyczną przez pielęgniarki bądź higienistki szkolne. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadało 96% skontrolowanych placówek. W przypadku 4% placówek uczniowie w ramach badań z zakresu poznu korzystali z usług świadczonych w pobliskich zoz-ch.

W roku 2022 zakwestionowano stan sanitarny gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w dwóch zespołach szkół. Stwierdzone nieprawidłowości w jednym z nich jeszcze w 2022 r. zostały wyeliminowane; stan przedmiotowego pomieszczenia podczas ponownej kontroli nie budził już zastrzeżeń natury sanitarno-higienicznej i technicznej. Nakazy dotyczące gabinetu w drugiej placówce pozostają w trakcie realizacji.

IV.4. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci oraz ich oznakowanie

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego, pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży również w roku 2022 dokonali oceny dostosowania mebli szkolnych oraz przedszkolnych (stolików/ławek i krzesełek) do wzrostu uczniów klas I-III i przedszkolaków w wybranych szkołach podstawowych i przedszkolach powiatu raciborskiego. Analizę stanowisk pracy uczniów/przedszkolaków przeprowadzono w 5 przedszkolach (4 funkcjonujących samodzielnie i 1 w zespole szkół) oraz w 4 szkołach podstawowych (3 funkcjonujących samodzielnie i 1 w zespole szkół).

W minionym roku, podobnie jak w roku 2021, zarówno wszystkie przedszkolaki objęte badaniem (207), jak i wszyscy uczniowie objęci badaniem (287) korzystali z mebli (stolików/ławek i krzesełek)

dostosowanych do ich wzrostu. Stan techniczny zarówno mebli przedszkolnych, jak i szkolnych nie budził zastrzeżeń. Przedmiotowe meble posiadały certyfikaty.

W następstwie przeprowadzonych badań i na podstawie uzyskanych wyników w roku 2022 (podobnie, jak w latach 2020-2021), nie wydano żadnej decyzji merytorycznej nakazującej dostosowanie mebli edukacyjnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków.

IV.5. Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych

W 2022 r. w skontrolowanych szkołach, w których dokonano higienicznej oceny planów lekcji nie stwierdzono niezgodności tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny. Tym samym w placówkach tych w wyniku dokonanych ocen nie prowadzono postępowania pokontrolnego.

IV.6. Przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2022, podobnie jak w latach ubiegłych, organizowany był wypoczynek dla dzieci i młodzieży.

W uruchomionej na stronie MEN w 2010 r. elektronicznej bazie wypoczynku, w roku 2022 zgłoszonych zostało 9 turnusów wypoczynku zimowego (wypoczynek w miejscu zamieszkania i wypoczynek całodobowy) i 22 turnusy wypoczynku letniego (wypoczynek w miejscu zamieszkania i wypoczynek całodobowy, w tym 1 obóz pod namiotami). 45% turnusów zostało skontrolowanych. Podczas kontroli oceniano warunki sanitarno-higieniczne, a w przypadku wypoczynku zimowego także sprawdzano czy organizatorzy wypoczynku uwzględnili przygotowane dla nich, w związku ze stanem epidemii, wytyczne. Przeprowadzone przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży kontrole (4 w okresie ferii zimowych i 12 w trakcie wakacji letnich) nie wykazały nieprawidłowości i uchybień w w/w kwestiach. Nie odnotowano także, podczas zorganizowanych form wypoczynku, przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród dzieci i kadry. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół i placówek pracy pozaszkolnej. Zimowiska/kolonie zorganizowane zostały w obiektach hotelowych lub świadczących usługi hotelarskie. Obóz pod namiotami (bez stałej infrastruktury komunalnej) urządzony został natomiast na leśnej polanie nad rzeką Ruda w Leśnictwie Nędza.

Warunki żywienia zarówno dzieci/młodzieży wypoczywających na zimowiskach, koloniach, obozie, a także uczestniczących w zajęciach w ramach wypoczynku w miejscu zamieszkania zostały skontrolowane przez pracowników Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku tut. Stacji. Nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli jednego z miejsc żywienia uczestników letniego wypoczynku (wydano zalecenia pokontrolne oraz decyzję płatniczą).

Jak ustalono, z wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu raciborskiego, zgłoszonego do kuratorium oświaty i objętego nadzorem sanitarnym, skorzystało w minionym roku 480 uczestników.

W roku 2022 zarówno w okresie ferii zimowych, jak i wakacji letnich z uczestnikami wypoczynku prowadzone były pogadanki na temat m.in. zagrożeń podczas ferii/wakacji oraz profilaktyki chorób

zakaźnych. Przekazywane były również materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące omawianych zagadnień.

IV.7. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w placówkach nauczania i wychowania

W 2022 r., podobnie jak w roku 2021, w przypadkach potwierdzonego zakażenia wirusem SARS-CoV-2 u ucznia/przedszkolaka, nauczyciela czy też innego pracownika szkoły/placówki na wniosek dyrektora jednostki, po przeprowadzonym dochodzeniu epidemiologicznym, wydawane były opinie sanitarne w sprawie zawieszenia, na czas oznaczony, zajęć stacjonarnych (zmiany trybu nauczania) w danej szkole/placówce. W sumie, w minionym roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu rozpatrzył 233 wnioski, wydając 233 pozytywne opinie w przedmiotowej kwestii (są to dane za okres od dnia 01.01.2022 r. do dnia 11.02.2022 r.; od połowy lutego, ze względu na zmianę zasad epidemicznych związanych z COVID-19 – brak nowych wniosków i opinii). 55 z tych opinii (w 2021 r. - 62) dotyczyło przedszkoli (zarówno tych funkcjonujących samodzielnie, jak i w zespołach), a 178 (w 2021 r. - 229) szkół (zarówno tych funkcjonujących samodzielnie, jak i w zespołach). Zawieszenie zajęć dotyczyło nie tylko poszczególnych oddziałów ale i całego przedszkola czy szkoły. Niektóre placówki, ze względu na sytuację epidemiczną i eskalację zakażeń wielokrotnie wnioskowały o zmianę lub kontynuację zmiany trybu nauczania.

Zgodnie z obowiązującym w danym czasie stanem prawnym osoby z kontaktu obejmowane były kwarantanną lub nadzorem epidemiologicznym.

Udzielano konsultacji telefonicznych dotyczących funkcjonowania placówek nauczania i wychowania w obostrzeniach wynikających z epidemii COVID-19 oraz związanych z postępowaniem po zachorowaniu personelu placówek i podopiecznych tych placówek.

IV.8. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków oraz zapewnienie im miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W 2022 r., w 4 wybranych szkołach podstawowych powiatu raciborskiego (2 funkcjonujących samodzielnie i 2 - w zespołach szkolno-przedszkolnych) przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. W sumie, w ramach badania, zważono 354 uczniów klas I-VIII i tyle samo tornistrów/plecaków. Tornistry/plecaki ważono z całą zawartością. Stwierdzono, iż 1/5 dzieci objętych badaniem nosiła zbyt ciężkie tornistry/plecaki (u 20% uczniów ciężar tornistra/plecaka przekraczał bowiem 15% ich masy ciała; z uwagi na brak uregulowań prawnych dotyczących wagi tornistra/plecaka szkolnego przyjmuje się, iż jego ciężar nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała dziecka). W przypadku 38% zbadanych uczniów ciężar tornistra/plecaka nie przekraczał 10% ich masy ciała, zaś w przypadku 42% uczniów ciężar ich tornistrów/plecaków mimo przekroczenia przyjętej niskiej normy 10% wagi ciała nie przekroczył jednak normy wysokiej tj. 15%. Najcięższy tornister ważył 9,3 kg (przy wadze ucznia 97,4 kg). Zarówno do placówek, w których przeprowadzono pomiary, jak i do ich organów prowadzących przesłano wystąpienia w przedmiotowej kwestii.

We wszystkich 4 szkołach zapewniono miejsca (szafki i/lub półki) na pozostawienie przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych

IV.9. Warunki do utrzymania higieny jamy ustnej przez dzieci uczęszczające do przedszkoli

Kontrole przeprowadzone w 2022 r. w przedszkolach powiatu raciborskiego, zarówno tych funkcjonujących samodzielnie, jak i w zespołach szkół wykazały, iż w części z nich - po 2 letniej przerwie - wznowiono mycie zębów przez dzieci podczas pobytu w placówce (dotyczy 16% przedszkoli skontrolowanych). Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowej kwestii

V. HIGIENA PRACY

V.1. Realizacja zadań w 2022 r.

Do zadań Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu, zgodnie z art. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Do głównych kierunków działania pionu Higieny Pracy w 2022 r. należało:

- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez
- nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.
- sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, w tym środków zastępczych.

V.2. Charakterystyka obszaru działania

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Raciborzu w 2022 roku znalazło się 418 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 22626 pracowników. Wśród zakładów objętych ewidencją najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do następujących grup Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

PKD	Nazwa działu według Polskiej Klasyfikacji Działalności	Liczba zatrudnionych
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	10683
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1356
86	Opieka zdrowotna	978
10	Produkcja artykułów spożywczych	1099
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	562
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	451
31	Produkcja mebli	544

W zakładach pracy wymienionych działalności gospodarczych znajduje zatrudnienie ok. 69 % pracowników objętych nadzorem.

Większość zakładów pracy na terenie powiatu to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (w roku 2022 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 197 takich zakładów, co stanowi ok. 47 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji) oraz zakłady zatrudniające od 10 do 50 pracowników (w roku 2022 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 168 takich zakładów, co stanowi ok. 40 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji).

V.3. Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy

Bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia jest praca na stanowiskach, na których występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) oraz stężenia (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia.

W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 340 osób, w tym:

- 275 osób pracuje w narażeniu na hałas,
- 64 osoby w narażeniu na pyły,
- 22 osoby w narażeniu na czynniki chemiczne,
- 3 osoby w narażeniu na drgania.

Jednakże należałoby przypuszczać, że liczba ta w rzeczywistości jest jeszcze wyższa, ponieważ w wielu zakładach nie przeprowadza się badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy.

Największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy występowały w zakładach pracy zajmujących się:

- produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – PKD 22
 - 149 osób narażonych na hałas,
 - 23 osoby narażone na pył,
 - 18 osób narażonych na czynniki chemiczne.
- produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – PKD 25
 - 72 osoby narażone na hałas,
 - 5 osób narażonych na pył,
 - 3 osoby narażone na drgania.
- produkcją metali – PKD 24
 - 28 osób narażonych na hałas,
 - 36 osób narażonych na pył,
 - 4 osoby narażone na czynniki chemiczne.

Do głównych działań podejmowanych przez pracodawców w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy należą:

- zmiana organizacji pracy, poprzez wprowadzenie dodatkowych przerw w pracy i rotacji pracowników,
- remonty maszyn i urządzeń, wymiana starych, zużytych maszyn i urządzeń na nowe,
- wydzielenie stanowisk pracy związanych z występowaniem przekroczeń,
- konserwacja lub wykonanie nowej instalacji wentylacji odciągowej miejscowej na stanowiskach pracy.

Niektóre procesy technologiczne, jak również stosowane maszyny i urządzenia nie pozwalają na dostosowanie hałasu do obowiązujących normatywów higienicznych. W takich przypadkach pracownicy są obowiązani do stosowania indywidualnie dobranych środków ochronnych. Jednak obowiązkiem pracodawcy jest wykorzystanie wszystkich osiągnięć nauki i techniki, po to, aby pracownik nie był narażony na czynnik szkodliwy.

W większości przypadków przestrzegany jest obowiązek stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których stwierdzone są przekroczenia dopuszczalnych norm higienicznych. Stosowane są również inne środki ochrony jak maseczki p/pyłowe, maseczki z pochłaniaczami, okulary, właściwe rękawice ochronne i inne specjalistyczne ochrony stosowane w zależności od rodzaju wykonywanej pracy.

W roku 2022 pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 125 zakładów pracy zatrudniających 15 178 osób. Przeprowadzono łącznie 134 kontrole, w tym:

- 69 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- 20 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- 34 kontrole w zakresie czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 47 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy,
- 5 kontroli w ramach nadzoru nad detergentami.

W roku 2022 wydano 39 decyzji administracyjnych, które zawierały 129 nakazów dot. m.in.

- substancji ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN,
- zapewnienia właściwego stanu higieniczno-sanitarnego oraz prawidłowego urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych oraz pomieszczeń pracy,
- przeprowadzenia lub uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy oraz zapoznania z nią pracowników.

V.4. Choroby zawodowe

Bezpośrednim skutkiem występowania zagrożeń zdrowia na stanowisku pracy są choroby zawodowe. Około 90% ogółu stwierdzanych chorób zawodowych powstaje po minimum 10 letnim okresie pracy. Świadczy to o tym, że większość chorób zawodowych występuje po długotrwałej ekspozycji na czynniki szkodliwe, tym większe znaczenie mają więc działania profilaktyczne, zmierzające do stworzenia bezpiecznych warunków pracy.

W 2022 r. zgłoszono 7 przypadków podejrzenia choroby zawodowej, wśród których znalazły się:

- pylica płuc (poz. 3 wykazu chorób zawodowych), w tym pylica grafitowa i pylica wywołana pyłami metali – 3 zgłoszenia,
- międzybłoniak opłucnej (poz. 17.2 wykazu chorób zawodowych),
- obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem (poz. 21 wykazu chorób zawodowych),
- zespół rowka nerwu łokciowego (poz. 20.2 wykazu chorób zawodowych)
- przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15 wykazu chorób zawodowych),

Łącznie w 2022 r. prowadzono 11 postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Rozpoznano 2 choroby zawodowe:

- obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem (poz. 21 wykazu chorób zawodowych),
- pylica płuc – pylica krzemowa (poz. 3.1 wykazu chorób zawodowych).

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VI.1. Zadania realizowane w 2022 r.

Działalność Inspekcji Sanitarnej w Raciborzu, w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, związana jest z planowaniem przestrzennym, procesem inwestycyjnym ma na celu niedopuszczanie do nieprawidłowości związanych ze stanem sanitarnym oraz uciążliwym oddziaływaniem na środowisko projektowanych przedsięwzięć, na poszczególnych etapach procesu inwestycyjnego, a tym samym przyczynia się do realizacji obiektów o wyższym standardzie sanitarnym oraz mniej uciążliwych dla środowiska.

W ubiegłym roku dla terenu Miasta Raciborza i powiatu raciborskiego wydano ogółem 154 opinie sanitarne /uzgodnienia/, 94 decyzje płatnicze oraz przeprowadzono 99 kontroli w ramach odbiorów obiektów oraz wizji lokalnych.

VI.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i plany zagospodarowania przestrzennego gmin

W ramach uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego gmin w przeciągu 2022 r. uzgodniono 32 wnioski dotyczące studium uwarunkowań, zakresów prognoz, planów oraz zmian do planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych gmin: Racibórz, Pietrowice Wielkie, Kuźnia Raciborska, Krzyżanowice, Nędza.

VI.3. Uzgadnianie przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”

W myśl ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późniejszymi zmianami) wynika postępowanie organów PIS w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków niektórych planów i programów, czyli tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko prowadzone były sprawy dotyczące:

- wyrażenia opinii w sprawie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- opiniowania warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Opiniując wnioski określające zakresy raportów o oddziaływaniu na środowisko oraz uzgadniając decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć, szczególną uwagę zwracano na zagadnienia związane z ochroną warunków sanitarnych i zdrowotnych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach przeprowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w przeciągu 2022r. wydano – 16 uzgodnień: dla 12 przedsięwzięć odstąpiono od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a były to m. in.: budowa suchego zbiornika retencyjnego, budowa wolnostojących farm fotowoltaicznych, budowa wytwórni do wytwarzania mieszanej mineralno-asfaltowych, przebudowy dróg gminnych i powiatowych, budowy sieci kanalizacji sanitarnej, budowa hali produkcyjno-magazynowej, rozbudowa myjni samochodów ciężarowych, instalacja gospodarowania osadami ściekowymi, budowa stacji paliw płynnych i gazowych. Wnioski te dotyczyły tych przedsięwzięć, które na podstawie dołączonych opracowanych kart informacyjnych przedsięwzięcia, według oceny Państwowego Inspektora Sanitarnego nie wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W 2022 wydano 2 opinie sanitarne określające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, a były to inwestycje pn: Budowa instalacji do zagospodarowania osadów ściekowych i innych odpadów ulegających biodegradacji; rozbudowa zakładu EKO-OKNA. W ramach przeprowadzonych postępowań przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaopiniowano w 2022r. w zakresie ochrony zdrowia i życia 2 przedsięwzięcia i dotyczyły one:

Rodzaj przedsięwzięcia	Etap dokonywania uzgodnień przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	Ilość
Budowy turbin wiatrowych (na terenie istniejącej farmy wiatrowej) na terenie obrębu geodezyjnego Cyprzanów.	uzgodnienie uwarunkowań środowiskowych	1
Przetwarzanie w procesie odzysku odpadów budowlanych (bez szlamu betonowego) na terenie istniejącego zakładu „BRUK-BED” Sp. z o.o w Raciborzu, ul. Łąkowa .	uzgodnienie uwarunkowań środowiskowych	1

Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć zwracano uwagę głównie na aspekty: minimalizowania zapylenia przy pracy maszyn i środków transportu podczas realizacji inwestycji, ograniczania do granic działki inwestycyjnej emisji hałasu i zanieczyszczeń - zarówno w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W opinii zastrzeżono o zapewnieniu właściwego wyposażenia w zaplecze sanitarne dla pracowników podczas realizacji przedsięwzięcia. W rozpatrywanej sprawie wskazano również konieczność wyznaczenia miejsca gromadzenia i sposób odbioru powstałych odpadów, a także sposób odprowadzenia ścieków na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji.

VI.4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W roku 2022 do Sekcji wpłynęło 11 dokumentacji projektowych z wnioskiem o wydanie opinii pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczyły one m.in. gabinetów lekarskich, sklepów

piekarniczo-cukierniczych, terapeutycznego punktu przedszkolnego, kawiarnio-kwiaciarni, poszerzenia terenu cmentarza, zakładu gastronomicznego dostosowanego pod catering, technologii kuchni w restauracji, przebudowy żłobka miejskiego.

Podczas uzgodnienia dokumentacji zwracano szczególną uwagę na:

- zachowanie właściwych warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (dotyczące m. in. zagadnień higieny pracy i środowiska) oraz warunki higieny użytkowanych pomieszczeń (oświetlenie, wentylacja, ogrzewanie, wykończenie itp.) na każdym etapie procesu inwestycyjnego, mając na uwadze środowisko pracy człowieka,
- zapewnienie właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych oraz przebudowanych obiektach budowlanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych gwarantujących zachowanie w nich odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych dla przebywania w nich ludzi.

VI.5. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli zgodności budowlanych obiektów z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach

W roku 2022r. dokonano 87 odbiorów sanitarnych nowych obiektów. Dopuszczone do użytkowania zostały: centrum usług społecznościowych, pomieszczenia dydaktyczne, gabinety lekarskie, budynek usług medycznych, hale magazynowe/ produkcyjne, budynki handlowo-usługowe, pawilony handlowe, sklepy spożywcze, sklepy monopolowe, sklepy piekarniczo-cukiernicze, piekarnia, punkt informacji turystycznej, restauracje, kawiarnie i lodziarnie, wytwórnia lodów, kawiarnio-kwiaciarnia, obiekty małej gastronomii, kuchnie i stołówki przyzakładowe, zakłady fryzjerskie, magazyn spożywczy, wiaty magazynowe na zboże i nawozy, drogeria, magazyn sklepu internetowego, żłobek miejski, niepubliczny żłobek, niepubliczne przedszkole, niepubliczne przedszkole specjalne, niepubliczna szkoła specjalna, terapeutyczny punkt przedszkolny, przebudowa zespołu szkolno-przedszkolnego, manufaktura kawy, kontener socjalno-biurowy, stacje paliw, zespoły garażowe wraz z wiatami śmietnikowymi, rozbudowany budynek OSP, gabinet tatuażu.

Na ogólną liczbę kontroli składają się obiekty nowobudowane, modernizowane i adaptowane ze zmianą sposobu użytkowania lokalu. Obiekty te realizowane były w oparciu o decyzję na pozwolenie na budowę lub na zgłoszenie.

Kontrolując stan sanitarny obiektów zgłoszonych do odbioru, zwracano uwagę na zgodność wykonania inwestycji z zaopiniowaną dokumentacją projektową, zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, posiadających atesty higieniczne, zachowanie wymagań sanitarno-higienicznych w uruchamianych obiektach oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Ogólnie stwierdza się, iż obiekty na terenie miasta i powiatu, były wykonane w sposób estetyczny, w wielu przypadkach zapewniający wysokie standardy z wykorzystaniem nowoczesnych materiałów wykończeniowych. Obiekty zrealizowane zostały w oparciu o uzgodnione i zaopiniowane projekty budowlane/ technologiczne.

Należy zaznaczyć również, że na ogół inwestorzy, w przypadku stwierdzenia niezgodności, wykazywali

dobrą wolę do współpracy z organem Inspekcji Sanitarnej.

Podczas odbiorów obecnie w stosunku do roku ubiegłego sytuacja jest lepsza, spotykano się w większości z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność z dokumentacją projektową, uzgodnienia projektu w wymaganym zakresie) oraz formalno-prawnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, dokumenty potwierdzające dopuszczenie do obrotu i stosowania materiałów budowlanych). Gdy była taka potrzeba w protokołach kontroli ujmowano zastrzeżenia, wynikające z niezgodności realizacji przedsięwzięć z zatwierdzoną dokumentacją projektową.

VI.6. Współpraca z innymi organami

W 2022 r. kontynuowano ścisłą współpracę z organami administracji samorządowej. Przy sporządzaniu opinii do dokumentacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wynikające wątpliwości wyjaśniało się na bieżąco; ponadto w niewielkiej ilości wnioski wymagające dodatkowych informacji były kierowane do uzupełnienia. Konsultowano też niektóre zagadnienia ze służbami ochrony środowiska.

W 2022 r. nie przeprowadzono wspólnych kontroli obiektów z Inspekcją Weterynaryjną.

Współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego odbywała się na zasadzie dostarczenia informacji (kopia opinii sanitarnej) dotyczącej dopuszczenia do użytkowania obiektu na podstawie art. 56 i 56a Prawa budowlanego lub porozumienia się w ewentualnych sprawach związanych np. z samowolą budowlaną.

Współpraca nadzoru zapobiegawczego z organami Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Straży Pożarnej występowała sporadycznie i ograniczała się do uczestnictwa w komisjach odbioru.

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działalność oświatowo-zdrowotna i promocji zdrowia Samodzielnego Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, w 2022 roku była prowadzona zgodnie z zakresem zadań wynikających z Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, do których należą m.in. inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny, racjonalnego żywienia oraz metod zapobiegania chorobom oraz pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia. Podjęte działania realizowane były zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia, kierunkami działań Światowej Organizacji Zdrowia, w oparciu o koncepcje zawarte w Karcie Ottawskiej i późniejszych dokumentach dotyczących promocji zdrowia oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

VII.1. Programy krajowe

VII.1.1. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

VIII edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego w zakresie profilaktyki uzależnień. Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, środków zastępczych) przez uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2021/2022 w realizację programu włączyły się 221 uczniów z 4 szkół powiatu raciborskiego.

VII.1.2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

W ramach programu w 2022 roku przeprowadzono działania informacyjno- edukacyjne o tematyce HIV/AIDS mające na celu popularyzację najistotniejszych informacji nt. HIV i AIDS oraz ryzyka zakażenia. Realizowano Projekt „Nie daj się HIV – zapobiegaj zakażeniu”, obchody Światowego Dnia AIDS, ogólnopolską kampanię społeczną ph. „Jedyny taki test”, Europejski Tydzień Testowania w Kierunku HIV oraz konkurs dla szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto 22 565 odbiorców.

VII.1.3. „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, skierowany do dzieci VI klas szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu. Ofertę realizacji programu przesłano do wszystkich szkół podstawowych. W roku szkolnym 2021/2022 w powiecie raciborskim VI edycja programu realizowana była w 20 szkołach podstawowych. Edukacją objęto 737 uczniów, rodziców i nauczycieli

VII.1.4. „Skąd biorą się produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci, przedszkolnych. Program adresowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli przedszkolnych. Dla tych palcówek, które przystąpiły do realizacji programu została przeprowadzona dystrybucja materiałów. W programie wzięło udział 18 przedszkoli obejmując edukacją 1354 odbiorców (dzieci i rodzice).

VII.1.5. „Czyste powietrze wokół nas”

XII edycja przedszkolnego programu edukacji antytytoniowej skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 letnich oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 20 przedszkoli w powiecie raciborskim. W programie uczestniczyło 931 dzieci przedszkolnych oraz 292 rodziców.

VII.2. Programy wojewódzkie

VII.2.1. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program edukacyjny skierowany do uczniów I klas szkół ponadpodstawowych, którego celem jest przede wszystkim zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę poprzez między innymi zwiększenie poziomu wiedzy uczniów i ich opiekunów na temat roli wirusa HPV w powstawaniu raka szyjki macicy oraz kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko powstania tej choroby. Realizacją programu objęto 786 uczniów z 5 szkół powiatu raciborskiego

VII.2.2. „Podstępne WZW”

Wojewódzki program profilaktyki WZW B i C mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zakażeń HBV i HCV oraz sposobów zapobiegania tym zakażeniom.

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W XI edycję programu w roku szkolnym 2021/2022 zaangażowało się 513 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych.

VII.2.3. „Znamię! Znam je?”

Program mający na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry, adresowany do uczniów szkół średnich.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowany był wśród 598 uczniów w 4 szkołach.

VII.2.4. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Program wojewódzki, którego głównym celem jest promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Grupą docelową programu są placówki przedszkolne powiatu raciborskiego, nauczyciele przedszkolni, dzieci przedszkolne, rodzice i opiekunowie dzieci.

W roku szkolnym 2021/2022 V edycję programu zrealizowało 21 przedszkoli. Edukacją objęto 3893 odbiorców programu (dzieci przedszkolne i ich rodzice).

VII.2.5. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program przygotowany z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomani. Jego celem jest dostarczenie młodym ludziom w wieku 13-15 lat podstawowych informacji w kwestii używania tzw. dopalaczy, wiedzy o samych dopalaczach, a tym samym podniesienie świadomości o zdrowotnych konsekwencjach używania nowych narkotyków i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2021/2022 VII edycję programu zrealizowało 15 szkół gimnazjalnych z terenu powiatu raciborskiego. Edukacją objęto 1730 uczniów szkół podstawowych.

VII.3. Interwencje nieprogramowe

VII.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu.

W ramach podejmowanych działań przeprowadzono 707 kontroli sprawdzające przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach objętych prawnym zakazem palenia.

W ramach przeprowadzonych działań przeprowadzono pogadanki, akcje informacyjno-edukacyjną, szkolenie, punkty informacyjno-edukacyjne, ekspozycję materiałów edukacyjno-informacyjnych, dystrybucję materiałów oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych.

VII.3.2. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach -

Celem akcji jest propagowanie racjonalnego stosowania antybiotyków wśród społeczeństwa oraz zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków. W 2022 roku przeprowadzono pogadanki, akcje informacyjno-edukacyjną, punkty informacyjno-edukacyjne, ekspozycję materiałów edukacyjno-informacyjnych, dystrybucję materiałów oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. Edukacją objęto 13 403 odbiorców.

VII.3.3. Akcja informacyjno-edukacyjna ph. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny" w powiecie raciborskim.

Akcja informacyjno-edukacyjna ph. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny", zainicjowana przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Akcja miała na celu przypomnienie społeczeństwu, jak ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS- CoV-2. Edukacją objęto 13 977 odbiorców.

VII.3.4. „Bezpieczne Wakacje 2022”

Akcja mająca na celu stwarzanie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego. Grupą docelową były dzieci i młodzież w placówkach wypoczynku letniego, kadra pedagogiczna, społeczność lokalna oraz odbiorcy mediów lokalnych. W ramach akcji przeprowadzono 8 akcji i pogadanek wśród 1147 uczestników w ośrodkach organizujących letni wypoczynek dzieci i młodzieży oraz placówkach oświatowych. Ponadto realizowano konkursy, wystawy, ekspozycje, dystrybucję materiałów i narady. Działania podejmowano także poprzez zamieszczenie informacji na stronach internetowych oraz portalu społecznościowym Facebook PSSE w Raciborzu. Łącznie działaniami objęto 117 200 odbiorców.

VII.3.5. „Brązowo, ale czy zdrowo?”

Profilaktyka niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV. Celem akcji jest kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego (UV) w solariach jako kluczowego zagrożenia dla zdrowia dzieci i młodzieży.

Działania zrealizowano m.in. w ramach pogadanek, akcji prozdrowotnych, połączonych z punktami informacyjnymi i dystrybucją materiałów. Informacje ukazały się również na stronach internetowych i mediach społecznościowych PSSE i placówek współpracujących. Całkowita liczba odbiorów działań – 15 113.

VII.3.6. Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży „Dopalacze - Wypalacze „groźne narkotyki”

Wojewódzka akcja edukacyjna mająca na celu profilaktykę uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży oraz w środowisku lokalnym.

W 2022 roku przeprowadzono pogadanki i akcje informacyjno-edukacyjną. Przez cały rok była także prowadzona dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz informacje zostały zamieszczane na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. Edukacją objęto 27 814 odbiorców.

VII.3.7. Profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”.

Celem działań edukacyjnych było podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, zwrócenie uwagi na wciąż istniejący problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów, konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci bagaży oraz dbanie o właściwą postawę ciała.

Działania edukacyjne zostały podjęte w szkołach podstawowych. Informacje zostały zamieszczone na stronach internetowych i mediach społecznościowych placówek oświatowych, a także zamieszczone na

stronie internetowej PSSE w Raciborzu oraz na portalu społecznościowym facebook. W akcji objęto 10 362 osób.

VII.3.8. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)

Na Zamku Piastowskim w Raciborzu odbyła się wystawa plenerowa pt. „Bezpieczne Grzybobranie”. Organizatorem akcji była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Raciborzu we współpracy z Zamkiem Piastowskim w Raciborzu. Patronat nad realizacją imprezy został objęty przez Prezydenta Miasta Racibórz oraz Starostę Raciborskiego.

Prowadzone w ramach akcji działania informacyjno-edukacyjne miały na celu szerzenie wiedzy na temat grzybów, kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych dotyczących zatruc pokarmowych grzybami, zwrócenie uwagi na bezpieczne grzybobranie oraz edukację poświęconą tematyce kleszczy i profilaktyce chorób odkleszczowych.

Wystawa była skierowana zarówno do dzieci przedszkolnych i szkolnych jak i starszych uczestników wystawy oraz całej społeczności lokalnej. Podczas wystawy wyeksponowane były grzyby jadalne oraz niejadalne i trujące, także materiały informacyjne w postaci tablic prezentujących poszczególne gatunki grzybów.

Na dziedzińcu zamkowym, na odwiedzających czekały m. in.: punkt informacyjno-edukacyjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu, gdzie można było uzyskać informacje na temat podstawowych zasad podczas grzybobrania, jak przygotować się do grzybobrania i co ze sobą zabrać, jakie grzyby zbierać, jak odróżnić grzyby jadalne od trujących i jak postępować w przypadku zatruc grzybami, a także ocenić własne zebrane grzyby. Ponadto odbyły się warsztaty edukacyjne, prelekcje, wykład oraz wystawa edukacyjna z udziałem zaproszonego gościa, znanego grzyboznawcy - Justyna Kołka (członka i współzałożyciela Polskiego Towarzystwa Mykologicznego, uczestnika programów telewizyjnych i radiowych, aktywnego propagatora wiedzy nt. grzybów). Można było również odwiedzić namiot edukacyjny poświęcony tematyce kleszczy i profilaktyki chorób odkleszczowych, a także stoiska informacyjno-edukacyjne: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Nadleśnictwa Rudy Raciborskie-Lasy Państwowe, Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu oraz stoisko Wodociągów Raciborskich. Każde stoisko oferowało ważną i ciekawą tematykę jak również gry, zabawy, warsztaty artystyczno-przyrodnicze dla dzieci.

VII.3.9. Wybieraj Bezpieczną Żywność.

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) realizował kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. W ramach realizacji kampanii informacyjnej „Wybieraj bezpieczną żywność #EUChooseSafeFood zorganizowano webinar dla pracowników PSSE w Raciborzu. Systematycznie zostały zamieszczane informacje dot. Kampanii na portalu społecznościowym FB PSSE w Raciborzu. Kampanią objęto 6812 odbiorców.

VII.3.10. Promocja szczepień ochronnych (w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski Tydzień Szczepień”)

Akcje mająca na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych oraz ich znaczenia w profilaktyce chorób zakaźnych.

W 2022 roku przeprowadzono pogadanki i akcje informacyjno-edukacyjną. Przez cały rok była także prowadzona dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz informacje zostały zamieszczane na stronie internetowej PSSE w Raciborzu i mediach społecznościowych. Edukacją objęto 27 549 odbiorców.

VII.3.11. Kampania #Szczepimy się

Kampania informacyjna, której celem było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce Covid-19. Akcja realizowana była w pierwszym kwartale 2022r. i objęła swym zasięgiem 2589 odbiorców.

VII.3.12. Akcja informacyjno – edukacyjna pt. „Wirusoochrona”

Akcja była realizowana z dodatkowym 45 minutowym modułem dotyczącym higieny mycia rąk pt. „Szkola Maxa i Elli” skierowanym do uczniów klas III szkół podstawowych. Działaniami byli objęci: kadra pedagogiczna, dzieci uczęszczające do placówek przedszkolnych oraz uczniowie klas I-III szkół podstawowych i ich rodzice/opiekunowie.

Głównym celem Akcji było promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród dzieci i ich rodziców oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów (ze szczególnym zwróceniem uwagi na koronawirusa i wirusy grypy). W 2022 roku realizowana była III i IV edycja tej akcji. W sumie edukacją objęto 10 905 odbiorców.

VII.3.13. Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci.

W roku 2022, w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego, pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży dokonali oceny dostosowania mebli szkolnych oraz przedszkolnych (stolików/lawek i krzesełek) do wzrostu uczniów klas I-III i przedszkolaków w wybranych szkołach podstawowych i przedszkolach powiatu raciborskiego.

Analizę stanowisk pracy uczniów/przedszkolaków przeprowadzono w 5 przedszkolach (4 funkcjonujących samodzielnie i 1 - w zespole szkół) oraz w 4 szkołach podstawowych (3 funkcjonujących samodzielnie i 1 - w zespole szkół).

W minionym roku, podobnie jak w roku 2021, zarówno wszystkie przedszkolaki objęte badaniem (207), jak i wszyscy uczniowie objęci badaniem (287) korzystali z mebli (stolików/lawek i krzesełek) dostosowanych do ich wzrostu. Stan techniczny zarówno mebli przedszkolnych, jak i szkolnych nie budził zastrzeżeń. Przedmiotowe meble posiadały certyfikaty.

W następstwie przeprowadzonych badań i na podstawie uzyskanych wyników w roku 2022, nie wydano

żadnej decyzji merytorycznej nakazującej dostosowanie mebli edukacyjnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków.

VII.3.14. Pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków.

W grudniu 2022 r., w wybranych czterech szkołach powiatu raciborskiego, pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Oddziału Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu, przeprowadzili pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Celem tejże akcji było zapobieganie zjawisku noszenia przez uczniów zbyt ciężkich tornistrów/plecaków.

W sumie, w ramach badania, zważono 354 uczniów klas I-VIII i tyle samo tornistrów/plecaków. Tornistry/plecaki ważono z całą zawartością. Z uwagi na brak uregulowań prawnych dotyczących wagi tornistra/plecaka szkolnego, który jest podstawowym atrybutem każdego ucznia przyjęto, i nadal przyjmuje się, iż jego ciężar nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała dziecka (norma niska - 10%, norma wysoka - 15%).

Stwierdzono, iż w przypadku 38% zbadanych uczniów ciężar tornistra/plecaka nie przekraczał 10% ich masy ciała. W przypadku 42% uczniów ciężar ich tornistrów/plecaków mimo przekroczenia przyjętej niskiej normy 10% wagi ciała nie przekroczył jednak normy wysokiej tj. 15%. Pozostałe 20% uczniów nosiło tornistry/plecaki, których ciężar przekraczał 15% ich masy ciała.

WNIOSKI

1. W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII

1. Na terenie powiatu raciborskiego w roku 2022 wystąpiły 6568 przypadki zachorowań na COVID -19.
2. Poza Covid-19, najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi pod względem liczbowym w powiecie raciborskim w roku 2022 były: grypa i infekcje grypopodobne (16031 przypadków).
3. W roku 2022 znacznie wzrosła ilość zgłaszanych wirusowych zakażeń jelitowych jak również bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez beztlenową bakterię *Clostridioides difficile*.. Podobnie jak w latach ubiegłych, zdecydowaną większość przypadków potwierdzonych laboratoryjnie stanowiły przypadki hospitalizowane w Oddziale Pediatrycznym.
4. W roku 2022 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę i krztusiec. W przypadku krztuśca oraz różyczki od kilku lat zaobserwowano systematyczny spadek zachorowań.
5. Na dzień 31.12.2022 r. w rejestrze „niezaszczepionych” widnieje 237 dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W roku 2022 do rejestru wpisano 14 nowych przypadków tzw. „uchylających się od szczepień”.

2. W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Jakość wody do spożycia nie budziła zastrzeżeń w przypadku wody dostarczanej dla mieszkańców miasta Racibórz, Gminy Nędza, Gminy Kornowac i Gminy Pietrowice Wielkie.
2. W okresie występowania zanieczyszczenia w rzece Odrze Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podjął działania prewencyjne i we współpracy z przedsiębiorstwem wodociągowym prowadzony był monitoring ujęcia przy ul. Bogumińskiej. W okresie od 12.08.2022r do 29.08.2022r. pobierano codziennie próbki wody celem sprawdzenia, czy skażenie rzeki Odry nie wpłynęło na pogorszenie jej jakości. Jakość wody ujmowanej okazała się stabilna, nie stwierdzono żadnego negatywnego oddziaływania.
3. W roku 2022 zarządzający pływalniami przeprowadzali badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Jakość wody pod względem mikrobiologicznym w nadzorowanych przez PPIS pływalniach nie budziła zastrzeżeń
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonywał badania jakości ciepłej wody w celu wykrywania bakterii Legionella sp., w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. W 2022r. z w/w obiektów pobrano łącznie 36 prób wody i nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Porównując lata 2021 i 2022 zmniejszył się odsetek próbek kwestionowanych (w roku 2021 wynosił 1,8%, natomiast w 2022 r. – 1,2%). W 2022 r. kwestionowane były 3 próbki zmiotków lub wytrzepeków pobranych w piekarniach oraz 2 próbki środków spożywczych.

Zmalała liczba zdyskwalifikowanych próbek zmiotków i wytrzepeków pobranych w piekarniach w stosunku do roku poprzedniego (w 2021 r. zakwestionowano 50% prób, w 2022 r. – 15% prób).

W 2022 r. realizowano porozumienie na szczeblu lokalnym z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące nadzoru nad działalnością w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego. W ramach realizowania porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska przeprowadzono 3 wspólne kontrole z elementem poboru prób u producentów..

4. W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Stan sanitarno-techniczny części placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu raciborskiego wymagał poprawy.
2. Zarówno wszystkie przedszkolaki, jak i wszyscy uczniowie, których stanowiska pracy zostały poddane analizie, korzystali ze stolików/ławek i krzeseł dostosowanych do ich wzrostu.
3. Zapewnienie uczniom na terenie szkoły/placówki miejsc na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych nie rozwiązało problemu ciężkich tornistrów/plecaków (20% dzieci objętych badaniem nosiła zbyt ciężkie tornistry/plecaki). Konieczne jest więc zatem podjęcie innych działań, np. m.in. w ramach współpracy szkoły z rodzicami i dziećmi, mających na celu zminimalizowanie ciężaru tornistra/plecaka.
4. W placówkach uwzględniono większość rekomendacji MEiN, MZ i GIS dotyczących zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego związanego m.in. z COVID-19.
5. W 2022 r. na terenie powiatu raciborskiego dzieci i młodzież, podobnie jak w roku 2021, wypoczywały nie tylko w ramach zorganizowanego wypoczynku w miejscu zamieszkania, ale również w ramach wypoczynku całodobowego. Prócz nieprawidłowości stwierdzonych w jednym z miejsc żywienia uczestników wypoczynku letniego, w obiektach, w których odbywały się zimowiska/kolonie oraz na terenie obozu warunki sanitarno-higieniczne nie budziły zastrzeżeń. Wypoczynek zimowy, z uwagi na stan epidemii, zaś wypoczynek letni z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, odbywał się z uwzględnieniem przepisów, wytycznych i rekomendacji w przedmiotowej kwestii. Nie odnotowano przypadków zachorowań na COVID-19 wśród dzieci i kadry .

5. W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

1. Większość zakładów pracy na terenie powiatu to zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (w roku 2022 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 197 takich zakładów, co stanowi ok. 47 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji) oraz zakłady zatrudniające od 10 do 50 pracowników (w roku 2022 pod nadzorem PSSE w Raciborzu było 168 takich zakładów, co stanowi ok. 40 % wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji).
2. Najwięcej pracowników zatrudnionych jest w zakładach zakwalifikowanych do następujących grup Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – PKD 22 – 10683 osoby, PKD 25 – 1356 osób.
3. Najpoważniejszy problem natury higienicznej w nadzorowanych zakładach pracy stanowi narażenie zawodowe na czynniki fizyczne, wśród których największą skalę zagrożenia stanowi hałas. Najczęściej występującymi szkodliwymi czynnikami chemicznymi w zakładach pracy są tzw. dymy spawalnicze, w skład których wchodzi najczęściej: tlenek węgla, tlenki żelaza, tlenki azotu, mangan.
4. W zakładach nadzorowanych, w warunkach szkodliwych zatrudnionych jest 340 osób, w tym: 275 osób pracuje w narażeniu na hałas, 44 osoby w narażeniu na pyły.

6. W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Oceniając inwestycje poddawane uzgodnieniom, opiniowaniu na etapie projektowym i odbiorowym, stwierdza się, iż ich standardy uległy poprawie. Inwestorzy decydują się na zastosowanie nowych technologii i rozwiązań funkcjonalnych, pozyskując tym samym fundusze unijne. Uzgadniana dokumentacja oraz przygotowywane do użytkowania obiekty, były wykonywane poprawnie poprzez odpowiednie rozwiązania funkcjonalne i technologiczne, zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych dla pracowników, większe bezpieczeństwo oraz użyte dobre materiały budowlane. Podczas odbiorów spotykano się w większości z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność z dokumentacją projektową, uzgodnienia projektu w wymaganym zakresie) oraz formalno-prawnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, dokumenty potwierdzające dopuszczenie do obrotu i stosowania materiałów budowlanych). Gdy była taka potrzeba to w protokołach kontroli ujmowano zastrzeżenia wynikające z niezgodności realizacji przedsięwzięć z zatwierdzoną dokumentacją projektową lub niespełnionymi do końca wymogami sanitarnymi. W okresie 2021 roku nie wniesiono sprzeciwu na użytkowanie obiektów w trybie art. 28 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na wydane w ubiegłym roku decyzje i opinie nie wpłynęły zażalenia stron biorących udział w postępowaniach.

7. W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Realizacja programów zdrowotnych, akcji, kampanii informacyjno-edukacyjnych, imprez, punktów konsultacyjnych, badań zdrowotnych, porad i szkoleń, jak również informacje przekazywane za pośrednictwem lokalnych mediów przyczyniły się m.in. do zwiększenia poziomu wiedzy uczniów, rodziców, opiekunów, kadry pedagogicznej i społeczności lokalnej oraz do wzmocnienia postaw, zachowań i nawyków prozdrowotnych.

W 2022 roku Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Raciborzu podejmowała działania dotyczące m.in. profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym szczególnie zasad profilaktyki i bezpieczeństwa w okresie występowania pandemii wirusa SARS-CoV-2, wspierania prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej, profilaktyki zakażeń WZW B i C, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień w tym przeciwdziałania rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, zapobiegania zakażeniom HIV i chorobie AIDS, bezpiecznego korzystania z promieniowania ultrafioletowego UV, nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków oraz profilaktyki raka szyjki macicy.

W działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowana jest współpraca z licznymi partnerami jakimi jak: jednostki samorządu terytorialnego, placówki oświatowo-wychowawcze, zakłady opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiska szkolnego, lokalne media, służby mundurowe, kluby osiedlowe, placówki sportowe i kulturalne, miejskie, powiatowe i gminne biblioteki

Działania podejmowane w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane we współpracy z licznymi placówkami oświatowo-wychowawczymi, kulturalnymi, zakładami opieki zdrowotnej oraz samorządami lokalnymi i innymi instytucjami publicznymi zmierzały do pobudzania aktywności prozdrowotnej mieszkańców powiatu raciborskiego, ochrony zdrowia oraz do świadomego eliminowania czynników zagrażających zdrowiu.